Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. SINGLE COPY 4 CENTS

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ВІВТОРОК, 13-го СІЧНЯ 1920. ЧИСЛО 6. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., TUESDAY, JANUARY 13, 1920. No. 6.

ПОДІЇ НА УКРАЇНІ.

Міжнародна Ліга за незавнсимостю України.

(Спеціяльна каблеграма до „Свободи").

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 10. січня. — Заснована тут вчера Міжнародна Ліга піддержує змаганя нашої републики. — **Грушевський.**

БОЛЬШЕВИЦЬКІ УСЛІВЯ МИРА З УКРАЇНОЮ.

Годяться лише на самостійність правобережної України, а лівобережну хочуть задержати для Московщини.

КРАКІВ, 21. падолиста 1919. — Тутешна польська ґазета „Ґлос Народу" доносить, що у Камянці перебувала большевицька місія в цілях перткрактації з правительством директорії. Большевики пропонували створенне правобережної України, на захід від Дніпра, а Українці в заміну за се мали зречися раз на завсіди претенсій до лівобережної України з копальнями угля на користь Московщини. До згоди не дійшло, бо українське правительство відкинуло сю большевицьку пропозицію.

Большевики не годять ся на відлученє України від Росії.

ЛОНДОН, 6. січня. — Московська бездротна телеґрама передає деклярацію, видану Львом Троцьким, большевицьким міністром війни, до козаків, у якій він заявляє, що тепер вибила остання година, в котрій козаки мусять зробити свій вибір, і що „спасенє для робучих козаків лежить у цілковитім поєднаню з савєтською владою".

„Тепер є отвертий шлях для всього козацтва", говориться дальше в деклярації. „Всеросійська екзекутива савєтів припоручила своїй козацькій секції скликати конґрес працюючих козаків. Се є велика подія. Савєтська влада отвирає широко брами для козаків. Вона каже: „Без огляду на те, як ви поступали в минувшости, ми є раді вас поздоровити, коли ви тепер признаєте себе братами робітників і селян".

Дальша московська телеґрама зазначує, що побіч сього предложеня підмоги для козаків большевики наміряють також злучити Україну з Росією. Депеша обговорює нове становище, створене побідою над ґенералом Денікіном, і по замітці, що посіданє землі українськими дідичами мусить бути знесене, зазначує, що українські савєти будуть рішати, чи Україна має бути поглочена, чи ще задержати свою независимість.

Депеша кінчиться отсими словами: „Де втискається націоналізм, там є триюмф контр-революції, бо кождий, хто нищить найсвятійший союз між Росією й Україною, є помічником ґенерала Денікіна й адмірала Колчака".

Поляки займають українські землі, опорожнені Денікіном.

ПАРИЖ, 8 січня. — Ціла зелізнича лінія Камянець Подільський-Проскурів-Староконстантинів находиться тепер в руках Поляків, як се доносять вісти з Варшави. Сі вісти заявляють, що польська найвисша команда наміряє заняти всі ті сторони, які опорожнює ґен. Денікін, а яких ще доси не заняли большевики. Сі сторони мають бути навіщені бандами рабівників.

Поляки наступають на Україну.

ВАШІНҐТОН, 10. січня. — Польські війска продовжають свій наступ на Україну, доносять нинішні вісти з Варшави. Польський батальон заняв щойно важне зелізниче полученє в Жмеринці, видерши його від большевиків.

Українські повстанці облягають Одесу.

ЛОНДОН, 10. січня. — Місто Одеса зістало окружене українськими повстанцями, говориться в одержаній тут нині депеші з Москви. Війска ґен. Денікіна, доносить депеша, відступають в напрямі Херсона, на схід від Одеси.

Большевики заняли Новочеркаск.

ЛОНДОН, 9. січня. — Місто Новочеркаск (20 миль на північний схід від Ростова над Доном, в области донських козаків) захопили большевики, запевняє нинішна бездротна телеґрама з Москви. Місто зістало здобуте 7. січня по незвичайно жорстокій битві з війсками ґен. Денікіна.

ДУДИКЕВИЧ РОЗСТРІЛЯНИЙ?

„Ґазета поранна" довідується, будьтоби д-ра Дудикевича розстріляли в серпни м. р. в Ташкенті большевики.

ВІДОЗВА

до всіх відділових секретарів Українського Народного Союза, орґанізаторів і всіх членів та прихильників нашої найстаршої орґанізації, Українського Народного Союза в Америці.

Отсим подаєть ся до відома, що на підставі ухвали з річного засіданя Головного Уряду Українського Народного Союза принимаєть ся нових членів до Українського Народного Союза в місяцях

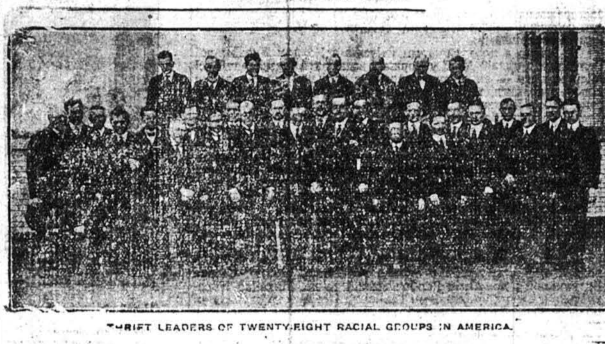
ГРУДНИ, СІЧНИ І ЛЮТІМ
ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО

а до відділу на підставі статута даного товариства або їх запавшої ухвали.

Длятого П.П. Секретарі і Орґанізатори Українського Народного Союза повинні напружити свою патріотичну енерґію та потрудитись через тих три місяці для добра свого власного товариства, братства чи сестрицтва, в тимсамим і для Українського Народного Союза та подвоїти свій відділ в короткім часі.

Ст. Милянович,
голов. рекорд. секр. У. Н. Союза.

AMERICANS ALL

THRIFT LEADERS OF TWENTY-EIGHT RACIAL GROUPS IN AMERICA.

Channing Rudd, Joseph Hartigan, Hans Rieg, Ludwig Nissen, Lionello Perera, R. H. Rornback, C. A. de Noronhae Montanha, Axel Josephson, Charles A. Carol, Ivon E. A. Konigsberg, John Aspegren, A. A. Bonblikoff, William Li Bue, I. M. Isaeff M. H. Kohler, Leon Wazeter, Paul Molls, Sigsimon Dattner, Victor Nedelkovich, C. E. Polonis.

(Rear Row) B. M. Grant, Dr. R. Constantian, Rodney T. Martinsen, Edwin Plisum, A. D. Semenoffsky, Gustav Danzis, Vincent F. Jankus.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

В ЕВРОПІ ВЖЕ НАСТУПИВ ФОРМАЛЬНИЙ МИР.

Лише Злучені Держави є на воєнній стопі з Німеччиною.

ПАРИЖ, 10. січня. — Ратифікація Версальського Договору вже наступила і мир між Німеччиною, Францією, Великою Британією та иншими союзними державами, крім Злучених Держав, настав о годині 4.16 пополудни.

ЧЕСЬКИЙ МІНІСТЕР ПРО ВІДРОДЖЕННЄ РОСІЇ.

Большевики впадуть з тих причин, що й Колчак і Денікин.

БОСТОН, Масс., 8. січня. — Др. Бенес, перший міністер заграничних справ нової чехословацької републики, будучи в Лондоні, мав розмову з кореспондентом тутешної ґазети „Кріщен Саєнс Монітор" на тему відродження Росії. Сказавши, що лише орґанізація і адміністрація доведе Росію до відродження, др. Бенес натякнув на причину упадку Колчака і Денікина.

„Причиною упадку Колчака і Денікина була їх нездібність зорґанізувати і мудро правити територією, яка находилася в їх посіданню. Се є причини їх невдачі, а не брак мілітарних резерв. Вони не віднесли успіху, бо на запіллю у них панували нелад і анархія, а се тому, що всі свої заходи вони посвятили коло того, аби силою добути те, що можна осягнути лише ревними і терпеливими змаганнями.

„Одиноке правительство, яке може вдержатися в Росії і почати працю відбудови, буде те, що зможе вдержати лад і порядок і буде правити по демократичному напряму, а одиноким способом, яким инші держави зможуть допомогти Росії, є — посилати матеріял тамтуди, але не матеріял воєнний, лише мирний: льокомотиви, господарські приряди і т. д.

„Я не вірю, щоби большевицький режім міг удержатися. Він впаде, і то через тісамі фундаментальні причини, які пхнули до упадку його противників. Коли большевики побачуть близкий конець свого панования, вони подадуться більше на право. Вони запросять до участи ріжні соціялістичні групи і встановлять таку соціялістичну державу, яка є нині в Німеччині. Вже тепер вони починають схилятися до того.

„Процес відбудови Росії, буде — після мене — дуже повільний. Се буде питаннє кількох років".

Щоби прискорити привернення мира на сході Европи, др. Бенес радить аліянтам, аби вони стали вже тепер слати таку поміч бодай полудневим частям давної Росії, де є вигляди, що там можна скорше привернути лад і порядок.

ПЕРЕД НОВИМИ ПОДІЯМИ В ПОЛЬЩІ.

Голод, визиск, безробітте, робітниче невдоволеннє.

ВАРШАВА, 9. січня. — В польській робітничій пресі можна замітити наскрізь невдоволеннє з політики правительства, яке приготовляє армію до нової офензиви на сході. Від іронічних окликів аж роїться в тій пресі. „Голод в Домброві", „Безробітте в Варшаві", „Тисячі гинуть від тифу в Галичині", „Нехай жиє війна". Отсе кілька з тисячів подібних кличів робітничої преси, яка приготовляє нарід до нових великих подій.

Американський Червоний Хрест зладив статистику смертности між цивільним населеннєм в Польщі від початку вибуху війни. Смертність виносить понад 2,000.000 душ, не беручи в рахубу тих, що згинули на боєвій лінії. На 20,000.000 душ теперішнього населення Польщі є 20% збігців з сусідних держав і країв. Цивільне населеннє переносить невимовне терпіннє задля браку праці і харчу, підчас коли війско жиє собі вигідно.

ПОЛОЖЕННЄ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

Упадок Колчака й імєнованнє Семенова.

ПЕКІН, 8. січня. — Те, що адмірал Колчак назначив ґенерала Семенова головним командантом всіх сибірських війск, беруть тут за фатальний крок для цілої Росії. Се означає цілковитий упадок сили Колчака. Семенів є тираном в повнім значінню сього слова, і ціле населеннє Забайкалії ненавидить його. Ненавидять його також козаки, в котрих він є гетьманом. (Були вісти, що ґенерал Семенів війшов був в порозуміннє з далекосхідними Українцями, котрих на Зеленому Клині начисляється понад міліон душ. Опісля однак Далекосхідня Українська Рада опрокинула се донесеннє, але були пізнійші звістки, що Семенів і тамошні українські орґанізації стоять в тісних зносинах між собою. Далекосхідня Українська Рада зорґанізувала кілька кошів добровільного козацтва і правдоподібно те козацтво обрало Семенова своїм гетьманом).

Вибори президента Франції.

ПАРИЖ, 11. січня. — Днем виборів на президента французької републики назначено суботу 17. січня 1920 року. Рішеного кандидата покищо нема. Теперішний президент Реймонд Поанкаре заявив свою резиґнацію; Жорж Клемансо, теперішний премієр, ще не рішений, хоч правдоподібно зголосить свою кандидатуру в останній хвилі. Консервативні круги накликують Клеманса, щоб він кандидував, а певно буде вибраний одноголосно, однак Клемансо заявляє, що на старі літа хоче трохи віддалитися від політики. (Президента Франції вибирає парлямент, а не нарід, як се водиться у Злучених Державах).

Першим актом нового французького парляменту, який складається в більшости з елєменту консервативного, було наложеннє нових податків, які в сім случаю нарушать також кишеню і найбіднійшого робітника. Перший акт нового парляменту обурив до кости французьке робітництво і воно постановило не платити податків. Свій спротив робітники хочуть поперти загальними страйками у всіх галузях промислу і торговлі. Перший загальний страйк, що має вибухнути, має бути страйк углекопів, приготований на місяць лютий.

Швайцарський президент проти прилучення Форальберґу.

ЖЕНЕВА, 9. січня. — Президент швайцарської конфедерації, Джузеппе Мотта, заявився проти розчленовання Австрії через відірваннє Форальберґу і принятте його до складу швайцарських кантонів.

Австрія задумала сконфіскувати більшу приватну власність.

ВІДЕНЬ, 10. січня.—Австрійське правительство задумало сконфіскувати більшу приватну власність, вартости 12.000,-000.000 корон, яку то суму зужиється на закупно поживи і сирівця заграницею. Др. Райш, міністер фінансів, заявив на зборах парляменту, що правительство сподівається одержати від Голяндії позичку в сумі 30,000.000 корон, яку також зужиється на закупно поживи для голодного населення.

Реакція в Мадярщині.

БЕРНО, 11. січня. — Тутешна соціялістична преса подає, що наслідком білого терору на Мадярщині, спричиненого реакцією, стратило житте понад 5.000 осіб, а крім того 15.000 арештовано і 4.000 осіб інтерновано в концентраційних таборах.

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

З нюйорського сойму усунено пять послів-соціялістів.

НЮ ЙОРК, 12. січня. — Акція президента палати послів нюйорського сойму, на домаганнє котрого виключено з сойму пятьох послів-соціялістів, викликала невдоволеннє в широких кругах суспільности. Голоси визначнійших мужів обох старих партій, демократичної і републиканської, є проти такої акції. Більшість часописий стала по стороні послів-соціялістів, уважаючи їх за вибранців народу.

„Ворлд", півурядовий орган президента Вілсона, напав у вступній статті на тих членів сойму, що голосували за виключеннєм соціялістичних послів, кажучи, що вони руйнуть підвалини американської конституції, ломлячи право виборців і нехтуючи голос меньшости. Джан Гайлен, мейор міста Ню Йорку, виступив з острою заявою проти сойму.

Президент сойму Світ мотивує свій крок тим, що соціялістичні посли були вибранними на плятформі, ворожій теперішному політичному устроєви правительства Злучених Держав, отже яко такі не можуть брати участи в законодавстві. „Ворлд" атакує сей мотив, кажучи, що тісамі посли були вибрані на тійсамій плятформі в 1917 і в 1918 роках; чомуж отже тоді були безпечними, а нині вже небезпечними? Усунені посли постановили обстояти свої права.

Демократичній партії грозить розлом.

ВАШІНҐТОН, 9. січня. — Між президентом Вілсоном і Вілліямом Браєном, бувшим міністром заграничних справ, прийшло до цілковитого непорозуміння в справі ратифікації мира. Вілсон, у своїй святочній проклямації до демократичних членів, зібраних відсвяткувати День Джексона, заявив, що він є абсолютно проти всяких модифікацій мирових услівій.

Натомісць Баєн, що уважається тепер за одного з провідників демократичної опозиції, заявився за зміною в мировім трактаті. Часть присутних стала по стороні Вілсона, а меньша частина по стороні Браєна.

Демократичні круги заалярмовані з приводу суперечного становища сих двох мужів, що уважаються провідниками демократичної партії. Переполох є тимбільшей, що суперечности є рішучі і можуть довести до розколу демократичної партії саме перед надходячими виборами на президента Злучених Держав.

В адміністраційних кругах ходять чутки, що правительство піддасть мировий трактат під голосованнє всіх горожан, нехай нарід має нагоду сказати тут своє слово.

БЕРҐЕРА ЗНОВА УСУНЕНО З ПАРЛЯМЕНТУ.

Сим разом за ним обстало більше послів.

ВАШІНҐТОН, 10. січня. — Палата послів американського парляменту відмовила місця Вікторови Л. Берґерови, нововибраному соціялістичному послу з пятого округа в стейті Вісконзин. Сим разом Берґер позискав більше послів, що обставали за ним. За виключеннєм було 328 голосів, проти виключення 6. — Попередно проти виключення був лише один посол.

НЮЙОРСЬКА ҐАЗЕТА РАДИТЬ АНТАНТІ ПРИЗНАТИ НЕЗАВИСИМІСТЬ УКРАЇНИ.

Признаннє независимости инших окраїнних народів є одиноким способом боротьби з большевиками.

НЮ ЙОРК, 11. січня. — „Ню Йорк Трібюн", впливовий независимий орган републиканської думки, домагається нині у вступній статті признання независимости Естонії, Латвії, Литви й України.

„Коли антанта заключить мир з Леніном, яку політику заступить вона супроти російських пограничних держав? — починається стаття. — Покищо антанта признала урядово лише дві з них, Польщу і Фінляндію; прочі є, дипльоматично, неіснуючими. А нині вони моглиб бути найкориснійшими союзниками. Бо ті краї виповіли отверту війну большевикам, і вже сам факт, що вони не подаються під перевисшаючою силою, свідчить про їх процвитаючу жизненність. Сі пограничні народи опираються большевикам силою, незнаною між масами Заходу. Для них тиранство Леніна є старим царським тиранством в „червонім" виді.

„Замісць піддержувати сих природних ворогів большевизму, антанта остає неактивною, або, в случаю до України, відноситься цілком ворожо. А одначе в тій справі инакше дораджувано. Теодор Розевелт, у своїй промові в Карнеґі Гол 28. жовтня 1918, витичив таку політику супроти російських пограничних народів: „Ціла Польща — сказав він — мусить бути окремою державою з доступом до Балтійського моря; Фінляндія і Балтійські провінції, Литва і Україна мусять бути так абсолютно независимі від Німеччини, як і від Росії". Розевелт ніколи не уважав себе за російського знавця, але його мудрий осуд натрафив на правдиву розвязку.

„Се однак є минула історія. Щодо будучности, істнує ясна альтернатива. Антанта мусить або позискати собі прихильність пограничних держав, або дозволити Леніну приневолити їх до сього. Як в старині Польща і Угорщина берегли брами Европи проти Турків і Татар, так і в будуччині Фінляндія, Естонія, Латвія, Литва, Польща і Україна мусять сповняти службу сторожів західної цивілізації, або инакше будуть виставлені на напади троцкізму.

„Щоби позискати прихильність у пограничних народів, антанта мусить зробити дві річи; вона мусить сейчас признати їх независимість, і признані держави мусить поставити економічно на їх ноги. Бо по підписанню большевицького мира держави російського кордону — теперішні погранича Европи — будуть першими лініями оборони. Розцвіт і вдоволеннє їх народів буде заборолом Европи.

„Булиб большевики прогнані з Москви, злука народів, колись правлених царем, булаб наступила, правдоподібно як федерація републик. Така федерація є немислима з Леніном, пануючим в Кремлі. Серед обставин забезпека заходу і жизненні інтереси згаданих народів вимагають федерації, а бодай союза пограничних держав від Балтійського до Чорного моря. Якась кооперація вже є, або має бути між Естонією і Латишами, Латишами і Литовцями, Литовцями і Поляками; навіть колишні вороги, Поляки і Українці, замінили свої спірні непорозуміння в спільний страх перед панросійськими централістами. Чи Фінляндія вступить до сеї ґрупи, чи схоче в будуччині належати до скандинавського союза, треба полишити до рішення її самій. Найголовнійша річ є навязати союз від Естонії до України. Коли антанта не визискає сю — її останну — конструктивну нагоду, тоді, розуміється вона буде мати причину до клопотів в будучности".

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
To Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50
Single copy 4 cents.		Поодиноке число 4 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцеляріЇ Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

МИР.

Перемирє підписано ще 11. падолиста 1918, а мировий договір дня 28. червня 1919, однак мир проголошено аж дня 10. січня с. р. По 14 місяцях від скінчення війни.

В минулу суботу в Парижі зроблено параду, в якій взяло участь 13 держав, що воювали проти Німеччини. Представники тих держав проголосили мир у своїх державах з Німеччиною. Між тими державами є головні аліянти: Анґлія, Франція, Італія, Японія, однак нема Злучених Держав і ще богато инших держав котрі у війні проти Німеччини.

Є ріжні причини тої відсутности деяких держав, що були спільно з аліянтами у війні проти Німеччини. Але загально можна сказати, що вони невдоволені з мирового договору. Колиж невдоволені, то значить, що той мировий договір не такий; якого вони сподівались.

Найважнійше, що при проголошенню мира бракувало Злучених Держав. Наша республика має найбільші заслуги для побіди: передівсім тим, що проголосила демократичні засади мирові, а також і своїм грошем та кровю. Але що з того! Не по її сталось! У Версалі заключено старосвітський мир, такий як тому сто літ робили царі, цісарі, королі, князі і ґрафи у Відні, і такий, який тому півста літ робили Німці у Франкфурті над Реном.

Америка не має чого таким миром одушевлятись. Президент Вилсон, котрого 14 пойнтів убито у Версалі, лежить хорий в Білому Домі і не має охоти боротись далі за невдачний мир. А сенат його мотикає на всі сторони, силкуючись добути з нього щось путнього, та даремне. Прийде, кажуть, погодитись, пристати на компроміс, аби якось скінчити немилу справу, та бодай трохи ратувати гонор версальський. Певна річ, що й Америці слід як найскорше вийти з военного „положення", а станути на мировий шлях нового життя. Як треба з компромісом, то з компромісом, але історія того компромісу не спомяне добрим словом, як не спомяне і цілого версальського мира.

Нікого може так сей мир версальський не болить як нарід український. Бо українському народови ним завдано удар, подібний, як завдавали йому в минулому століттю нині оголені з престола Габсбурґи.

Версальська мирова конференція є кровю записана в серці кождого Українця, бо там віддано в неволю 5 міліонів українського народу і ще й покраяно його на 4 части. Роздано його сусідам: Чехам, Румунам і Ляхам, а Галицьку Україну, яку віддано ляцькій шляхті в 25-літну аренду, розкраяно ще на дві части.

Кривду народови українському зробила передівсім французька дипльоматія, яка взялася будувати штучну середновічну польську імперію. Коли їй цілком не вдалося поневолити народу Західної України, то в тім головно заслуга Анґлії, яка станула рішучо в обороні українського народу.

Сей факт створить серед українського народу приязнь до народу анґлійського і додасть йому надії в його боротьбі проти накиненої йому неволі.

Бо для українського народу мира нема. Для нього в Парижі мира не проголошено. Йому оставлено боротьбу, яку він ще мусить вести, поки не скине неволі, та не осягне повної побіди і повного мира.

А осягнути мусить, бо за ним правда.

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА В СПРАВІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

1. До Найвисшої Ради Союзних Держав на руки Пана Президента Клемансо в Парижі. 2. До Уряду Закордонних Справ в Велико-Британії в Лондоні. 3. До Уряду Закордонних Справ французької Республіки в Парижі. 4. До Уряду Закордонних Справ Королівства Італії в Римі. 5. До Уряду Закордонних Справ Злучених Держав Північної Америки у Вашінґтоні.

З початком падолиста с. р. виїхала до Варшави з Камінця Подільського дипльоматична Місія, в склад якої увійшли: а) пятьох дилеґатів Правительства Наддніпрянської України (т. зв. України Російської) а саме пп. Андрій Лівицький, др. Леонід Михайлів, Прокіп Понятенко, Борис Ржепецький та др. Прокіп Мшанецький і б) трьох делеґатів Правительства Західно-Української Республіки себто Східної Галичини, а саме пп. др. Стефан Витвицький, др. Антін Горбачевський та др. Михайло Новаковський, а яка мала на меті виєднати у польського правительства корисніщі умови в справі військового перемиря, відновлюваного до сього часу тільки що десять днів, та оперти взаїмні відносини мілітарного та економічно-торговельного характеру на тривкіщій основі. Щодо галицьких делеґатів, то сі мали головно за завданнє спинити інтернуваннє та насильства сповнювані польським урядом та військом на українськім населенню Східної Галичини.

Головою сеї Місії назначено п. Андрія Лівицького, а його двома заступниками пп. д-ра Леоніда Михайлова та Галичанина д-ра Стефана Витвицького —, а всякі акти сеї Місії мали мати міць правну тільки тоді, коли будуть підписані усіма членами Місії.

Повища Місія держалася як колективне тіло так довго, як довго велися тільки необовязуючі переспpави з польським правительством. Коли однак польське правительство за обіцянки мілітарного характеру стало домагатися від українського представництва уступок територіяльних, а з окрема зречення Галичини в користь польської держави, чим польські політики хотіли — з одного боку зломити волю українського народу в Галичині, а з другого зискати успішний на їх думку атут проти рішення дотично Галичини Найвищої Ради в Парижі, та коли проти проєкту того рода підсуненого польським урядом голові Місії п. Андрієви Лівицькому, більшість членів Місії на пленарнім засіданню з дня 30. падолиста 1919 р. заявилася негативно. Місія як колективне тіло перестала фактично істнувати і тоді чотири членів сеї Місії: пп. Андрій Лівицький, Др. Михайлів, Борис Ржепецький та Прокіп Понятенко, всі уроженці так названої російської України і делеґати Правительства Східноукраїнської Области, підписали самі і самостійно дня 2. грудня с. р. декларацію, в якій заявляють (уступ I.): Що територія Української Народньої Республіки має бути установлена: почипаючи від Чорного Моря по ріці Днієтру і від Дністра по ріці Збручу" та, що (уступ II.) політичне становище Східної Галичини „розвязуеться польським урядом в порозумінню з представниками українського народу мешкаючого в сій провінції", — підписуючи сей акт від імени Народньої Української Республіки як українська дипльоматична Місія в Річи Посполитій, а п. Андрій Лівицький поверх сього як голова сеї Місії, до чого очевидно не мали ніякого права.

Хоч позища заява, названа шумно декларацією Укріанської Народньої Республіки, є січим другим як свистком паперу позбавленого всякого фактичного та правного занчіння, то однак дуже можливе а майже навіть певне, що польські політичні круги будуть старатися продукувати сей акт перед рішаючими чинниками великих европейських держав, як се вони вже робили свого часу з давніщими дотичними заявами українських делеґатів пп. Курдиновським та Пилипчуком, хоч Уряд Української Народньої Республіки мусів відтак дезавувати сі заяви як неважні. І ось тому вважаемо за потрібне звернути увагу всіх рішаючих чинників міжнародньої европейської політики, а передусім Найвисшої Ради Аліянтів в Парижі на фактичний стан справи, головно в тій цілі, щоби не допустити, аби так вимушений на кількох одиницях акт, був через незнанне фактичного стану справи вжитий евентуально проти інтересів і так вже тяжко мученого та кривдженого українського населення Східної Галичини.

При сім позволяємо собі в ціли скріплення отсього нашого застереження звернути увагу з окрема на отсі моменти, важні для належної оцінки декларації зложеної пп. Андрієм Лівицьким та товаришами:

1. Згідно з повновластями уділеними Урядом Української Републики згаданій Місії у Варшаві всякі акти і декларації сеї Місії можуть — як се вже коротко в горі намічено — вийти тільки з колективного рішення цілої Місії, повзятого більшостю голосів її членів на правильнім засіданню Місії під проводом її голови або його заступника (що зрештою і так самозрозуміле), а всякі документи і письменні акти, з окремаж договори і декларації її звернені до Уряду Річи Посполитої Польської вимагають до своєї правосильности підпису так голови Місії як і обох його заступників, та всіх присутних у Варшаві радників Місії. Між тим наведена в горі декларація з дня 2. грудня 1919 зустрілася на правильнім засіданню Місії дня 30. падолиста 1919 з рішучою опозицією більшости її членів, а крім сього на акті згаданої декларації недостає підпису одного заступника голови Місії, д-ра Степана Витвицького, як також присутних тоді у Варшаві радників Місії д-ра Антона Горбачевського, д-ра Михайла Новаковського і д-ра Прокопа Мшанецького, причім треба з окрема зазначити, що др. Степан Витвицький і др. Антін Горбачевський та др. Михайло Новаковський, є саме уроженцями Галичини і горожанами Західної области Республіки, та що сі одинокі заступники Галичини в складі бувшої Місії заложили проти самовільної заяви згаданих в горі членів Місії з дня 2. грудня 1919 протест з застереженнем неважности сеї декларації на руки польського правительства у Варшаві. І вже сі формально-правні причини вистарчають без сумніву, щоби згаданій декларації з дня 2. грудня 1919 відказати згори всякої правної сили.

2. Іменем Західної Области Української Народньої Республіки, то є Східної Галичини та північної Буковини має право заявлятися правосильно тільки її власне леґальне представництво та її власна леґальна власть, які істнують до сьогодня та своїх прав в нічию користь ніколи не зрікалися, зваживши, що постановою репрезентаційно-законодатного тіла Західно-Української Народньої Республіки, а іменно Національної Ради з дня 3. січня 1919, як і постановою Директорії Української Народньої Республіки з дня 19. січня 1919 тільки заповіджено евентуальну злуку обох українських Республік, застерігаючи рівночасно сими актами виразно, що „аж до часу скликання всеукраїнських установчих зборів, законодатну власть на території Західно-Української Республіки, тобто на території Східної Галичини та північної Буковини виконує Національна Рада, а екзекутивну владу Правительство тоїж Республіки, установлене Національною Радою та перед нею відвічальне". Згідно з тим може правосильно заявитися що до території Західної Української Республіки та що до її відносин, а з окрема що до границь супроти Польщі, тільки згадана Національна Рада та установлене нею Правительство Західної Української Республіки.

Становище повище відповідає теж принципіяльно дотепершньому становищу Найвищої Ради Аліянтів в Парижі, яке так названу Східну Галичину вважає як окрему державно-правну одиницю.

3. Територія Західної Української Республіки з її столицею Львовом є краєм заселеним споконвіку українським народом, який до сьогодня остав і на дальше на сій прадідній землі подавляючою більшостю. Отже се населеннє так рішеннями Національної Ради у Львові з дня 19. жовтня 1918, та з дня 15. падолиста 1918, як також семи-місячною оружною обороною галицько-української армії проти польської інвазії виявило свою непохитну та однодушну волю само рішати про себе та сотворити свій власний український державний орґанізм — а засвідчило заразом кровю своїх синів на полях битви та численними жертвами польського насильства всенародний протест проти якоїнебудь злуки так званої Східної Галичини з Польщею. А супроти сеї безсумнівної однодушної волі автохтонного українського населення Східної Галичини та приналежної етноґрафічно до неї північної Буковини, ніякий поза ним стоячий чинник не має і не може мати права зрікатися сеї української землі на річ якогонебудь чужого державного орґанізму.

Хоч заяви пп. Андрія Лівицького і тов. є і так актом позбавленим всякого правного та фактичного значіння, то однак в ціли усунення всяких сумнівів, підписані як одинокі леґальні і леґітимовані заступники Східної Галичини та Буковини закладають рішучий протест проти заяви пана Андрія Лівицького і тов. з дня 2. грудня 1919, та проголошують сю заяву за лишену всякого правного та політичного значіння.

Отсе представленнє та застереженнє приняв одноголосно в присутности підписаного президента та державних секретарів, збір членів Національної Ради Західно-Української Республіки, ділаючи хвилево наслідком забору та польського терору в краю на невтральнім ґрунті за границею, а котра то Національна Рада, зложена з послів бувшого австрійського парляменту, вибраних на основі загального голосування та українських соймових-послів з Галичини та Буковини, є одиноким леґальним та леґітимованим заступництвом населення Східної Галичини та північної Буковини, і прошу іменем Західно-Української Республіки отсе так основне застереженнє і виясненне приняти до свого відома.

Президент Національної Ради Західно-Української Республіки

др. Евген Петрушевич вр.

Відень, 11. грудня 1919.

ПОЛЬСЬКА ПАРТІЯ СОЦІЯЛІСТИЧНА (ППС.) ПРОТИ СТАТУТУ ДЛЯ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

На нараді начальної управи ППС. у Варшаві крім справ чисто партійних трактовано також справу провізорії в Східній Галичині, яку реферував тов. Морачевскі. Принято такі резолюції:

З огляду на се, що порішеннє долі Східної Галичини антантою суперечне з волею Поляків; що південно-східна границя Польщі повинна бути назначена по порозумінню з Українцями; що договір в справі Східної Галичини криє небезпеку віддання сього краю Росії; що 25-літня провізорія принесе економічну руїну для Східної Галичини, — тому поручається союзови соціялістичних послів: 1) відкинути договір і статут для Східної Галичини; 2) поробити заходи для порозуміння між Українцями і Поляками, яке порішить бучину сього краю.

Для справи польсько-українського порозуміння принято ще одну осібну резолюцію, а саме:

Начальна управа поручає центральному екзекутивному комітетови скликати в найблизшому часі в ціли порозуміння в справі загальних відносин між Україною і Польщею конференцію ППС. з українськими соціялістичними (з Галичини і Приднiпрянської України).

ВІДПРАВА СТАРОГО РОКУ.

Новий рік, 1920-тий, прийшовши на земську кулю, наперед скинув з неї старий, 1919-тий рік, а потім закомандирував аби за ним почимчикувало все те, що він надбав для людий, а що нікуди не годиться, як наприклад: недостача цукру, недостача угля, дорожня, деруни і т. д.

Старий рік помітив, що немає відвороту, і бовть кинув ся у пропасть вічности, але його надбаня, які оставив людському родови, таки не забралися ще із землі. Молодий рік наважився конче їх скинути в пропасть вічности, але дарма; занадто врослися. Треба добре взятись до них, аби їх скинути там, де їм місце і де їм по справедливости судилося бути.

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ КОРПОРАЦІЇ ДО МІНІСТРА ЛЕНСІНҐА.

Українська Торговельна Корпорація „Амерус", якої головний осідок находиться під числом 165 Бродвей в Ню Йорку, вислала до міністра закордонних справ Ленсінґа у Вашінґтоні слідуючу телеґраму:

January 5th, 1920.

Hon. Robert Lansing,
Secretary of State,
Washington, D. C.

The Amerus Ukrainian Trading Corporation is composed of some notable Americans and also some of the distinguished leaders in the Ukrainian world. Its stockholders are located in all parts of the United States of America and Canada. Its particular activity is trading between the United States and Ukraine. Its transactions have received the approval of and have involved negotiations with the leading financiers and financial institutions of the United States. The corporation to-day is a recognized institution among Ukrainians, Ukrainian Americans and American Exporters and Importers. In behalf of about one million people who are directly interested in this corporation, the Amerus Trading Corporation protests to the United States of America against the decision of the Peace Conference which sanctioned the invasion of Eastern Galicia by Poland and accorded to the Polish Government a mandate over Eastern Galicia for a period of 25 years. We protest against the invasion and occupation of Eastern Galicia by Polish troops. The United States Government has declared its faith and belief in the rights of small nations to existence and the rights of all people to self-government. To establish that principle we have given up the lives of our sons and made supreme sacrifices in blood and treasure. The very nature of our corporate business gives us an accurate inner knowledge of the Ukrainian people. They, too, were once a democracy, probably the first of its kind on earth. Can it be gratifying to the United States to know that fifty million Ukrainians have been denied liberty, although our nation is playing a major part in the Councils of the Allied Nations and that these fifty million helpless people are looking to the United States for their political salvation? Can there be permanent peace in Europe when the millions of Ukrainians inhabitants residing in Eastern Galicia have been placed under the yoke of a hostile nation against their wish and with the thought in their mind that their lives have been sacrileged by Polish Soldiery? Will the United States refuse help to fifty million people who always have been our friends abroad? In what corner of the earth could the United States have a more noble and worthy friend commercially, politically, morally and internationally than the Republic of Ukraine? Has it not been the pride, the tradition and the spirit of America to help oppressed, downtrodden people everywhere? Ukrainians have their own distinct language, institutions, religion, customs, history, commercial practice, racial traits and characteristics and in brief everything that defines and distinguishes one class of people from another. Ukrainians have always been law abiding, progressing and hospitable to strangers. Ukrainians have made their sacrifices in the Great War in a greater measure than any other race or people in Eastern Europe. They have won the right to self-government and more than fifty million souls in Ukraine have made that appeal to the United States. The United States in furtherance of its proclaimed policy to help the cause of these people who are entitled to self-government should in justice and righteousness require the creation of an independent Ukrainian nation out of the chaotic Southeastern Europe. It is the belief of at least one million people with whom the Amerus Ukrainian Trading Corporation is affiliated that the efforts of our Government should be exercised in that direction, with the feeling that it would always leave a page in American history to regard with pride.

AMERUS UKRAINIAN TRADING CORPORATION.
By **J. White**, President.
165 Broadway, New York City.

По українськи ся телеґрама звучить так:

Українська Торговельна Корпорація „Амерус" складається з кількох виднійших Американців і з кількох визначнійших провідників в українськім світі. Її уділовці є поселені по всіх частях Злучених Держав Америки і Канади. Її особливною діяльностю є торговля між Злученими Державами й Україною. Її переспрaви одержали признаннє від першорядних фінансістів і фінансових інституцій Злучених Держав, які навязали з нею ділові зносини. Ся корпорація є нині признаною інституцією між Українцями, українськими Американцями та американськими експортерами й імпортерами. В імени близко міліона народу, який є прямо заінтересований сею корпорацією, Амерус Торговельна Корпорація шле протест до Злучених Держав Америки проти постанови Мирової Конференції, яка потвердила наїзд Польщі на східну Галичину і признала польському правительству мандат над східною Галичиною на час 25 літ. Ми протестуємо проти наїзду й окупації східної Галичини польськими військами. Правительство Злучених Держав заявило своє переконаннє і віру в права малих народів на істнованнє та в права всіх народів на самоуправу. Щоб уґрунтувати сю засаду, ми віддали життя наших синів і понесли найбільші жертви в крови і майні. Властивий характер нашого громадянського бізнесу дає нам докладне внутрішне знаннє українського народу. Сей нарід становив колись також демократію, мабуть першу свого рода на земли. Чи се буде задоволеннєм для Злучених Держав, коли вони будуть знати, що 50 міліонам Українців відмовлено свободи, хоч наш нарід бере визначну участь в радах союзних націй, і що ті 50 міліонів безпомічного народу ожидають від Злучених Держав свого політичного спасення? Чи може бути тривалий мир в Европі, коли міліони українських жителів поселених у східній Галичині віддано в ярмо ворожого народу проти їх волі, і з думкою у їхніх умах, що їх життя зістали спрофановані польською салдатнею? Чи Злучені Держави відмовлять своєї помочи 50-міліоновому народови, котрий був завсіди нашим приятелем? В якій части землі можуть Злучені Держави мати більше благородного й вартісного приятеля торговельно, політично, морально й інтернаціонально ніж Українська Република? Чи не було се гордощами, традицією і духом Америки, щоби помагати всюди поневоленим, пригнобленим народам? Українці мають свою власну відрубну мову, інституції, релиґію, звичаї, історію, торговельну практику, племінні черти й знамена — словом: усьо, що знаменує й відзначає одну клясу народу від другої. Українці респектували завсіди закони та були поступові й гостинні для чужинців. Українці понесли у великій війні далеко більші жертви ніж инші племена чи народи східної Европи. Вони зискали право на самовизначеннє і більше ніж 50 міліонів душ на Україні апелювали про се до Злучених Держав. Злучені Держави в поширюванню проклямованого ними становища, щоби помагати справі тих народів, які є управнені до самовлади, повинні по справедливости і слушности домагатися створення у хаотичній полудneво-східній Европі незалежної української нації. Найменьше один міліон народу, з яким Українська Торговельна Корпорація „Амерус" є у близькій стичности, вірить, що намагання нашого правительства повинні звернутися в тім напрямі, з почуттєм, що се в американській історії лишилоби на завсіди сторінку, яку уважалоби ся великодушностю.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА КОРПОРАЦІЯ АМЕРУС.
Дж. Вайт, президент.

ENGLISH WOMEN'S SYMPATHY FOR THEIR UKRAINIAN SISTERS

The Catholic Women's Suffrage Society, upon receipt of an appeal from Ukrainian women for medical aid, expresse dtheir sympathy by sending an appeal on to the International Red Cross. In the name of our Ukrainian sisters we thank this society for its practical expression of deep sympathy for the Ukrainian people, who are suffering so terribly owing to their lack of medical aid and appliances.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ПІВМІЛІОНОВИЙ ФОНД ДЛЯ ОБОРОНИ І НА ПОМІЧ НАПАДЕНІЙ ГАЛИЦЬКІЙ УКРАЇНІ!

ЖЕРТВИ ПОСИЛАТИ НА РУКИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО КОМІТЕТУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ, НА АДРЕСУ КАСІЄРА: REV. NICHOLAS PIDHORECKI, 22 EAST SEVENTH STREET, NEW YORK CITY, А ЧЕКИ І МОНІ-ОРДЕРИ ВИПОВНЯТИ: UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE OF THE UNITED STATES.

УСПІХИ УКРАЇНСЬКОЇ РЕСПУБЛИКАНСЬКОЇ КАПЕЛІ.

(Дальше).

„**Zuercher Volkzeitung**", з 23. жовтня 1919:

„Українська Капеля (як себе характеристично називає народній український хор) дав 18. с. м. перший (і певно не останній) концерт в купецькій залі в Ціріху. Не даром очікували ми сего концерту з незвичайним напруженнєм. В українсьім народнім хорі можна дійсно говорити про капелю. Ті голоси не тільки співають; вони котять ся, розторощують, але вони також гомонять і шепчуть, вони лучать ся в гремуче **fortissimo**, щоб після татарської дикости і скочности ослабнути до ледви чутного, завмираючого **pianissimo**, і се співне переживанне приковує нас просто фізіольоґічно, так елементарно, і так виключно, що ледви зможемо прийти до оцінки поодиноких родів стилю в колядах, щедрівках, кантах і инших піснях, в яких дав нам проби ґеніяльний діріґент пан А. Кошиць. Майже здавалось нам, що публика наче прийшла до віддиху в кінцевих народних світських піснях, які були то веселі, то безконечно жалібні, так спонтанно впливали на нас ті музичні твори. Щодо прецизії, дисципліни, богацтва почувань, то сей український хор буде шукати даремно рівного собі; тут просто засипали його оплесками й признаннями".

„**Basler Volksblatt**', з 30. жовтня 1919, пише ось як:

„Ми дуже втішилися, що Українська національна Капеля, се величаве, небувале до тепер хорове товариство дало на загальне бажанне другий концерт, і ми мали рідку радість—послухати ще раз тих вибраних голосів. І в тій програмі не було кінця дивованню і подивови: все, що хор співав, носило на собі признаку найвисшої звершености! Нас просто заскочив голосовий матеріял, і звукова повнота була так могутня, що доводилося все глядіти, чи нема дійсно більше учасників хору, ніж начислено з початку. Piano звучить, як би співала половина хору, при pianissimo здається, що чується притишений квартет солістів. А міжтим лежить богата скаля динамічних тіньовань, яких можна ожидати від орхестри, однак у хорах се є і остане виїмкою. Подивляємо щиро і з одушевленнєм сю виїмку. Провідник сього надзвичайного хору, пан Кошиць, є не тільки знаменитим діріґентом, але він мусить також мати велике технічне знаннє; се доказує кождий такт, який він велить співати. Яке чудесне **legato**, яке **crescendo** і **decresendo**, яке чарівне завмиранне поодиноких акордів чи звуків. Се культура співу в найлучшім виданню. А як очаровує ухо знавця те, що хор, співаючи на память, „іґнорує" прямо із задивляючою самозрозумілостю всі гармонійні переходи і віддає з бездоганною чистотою найтяжші інтервали. Останньою піснею „По опеньки ходила" показав хор знамениту музичну техніку, при чім треба пожаліти, що не розуміємо українського тексту".

„**National-Zeitung**", з 30. жовтня:

„Вражіннє з другого концерту Української Капелі було по сути такесаме, як з першого. Знов очарувала нас подиву гідна дисципліна, яка опановує в кождім напрямі спів Капелі. Чудом сього хору є штука тіньовання, котра тут розвинена до такої віртуозности, що тяжко її перевисшити. Не до наслідування є те, як хор виконує наші **crescendi** або **diminuendi**, як він їх опановує, як наголос кладеться на поодинокі тони; таксамо величава є стисла одностійність звуку в ніжнім **piano**, яке ділає пориваючо гарно і все приковує, а ніколи не манерує. Незвичайно звершена також техніка хору; навіть у найскоршім темпі скорі фіґури все таки ясні і виразні чи то в могучім **forte**, чи в найтихшім **piano**. Такі прикмети може собі хор присвоїти лише довгою вправою. Пан Кошиць має своє співацьке товариство кождої секунди в руках; воно йде за його руками, котрі зазначують кожде, хоч би найніжнійше тіньованне звуку з повною певностю. Звязок між хором і діріґентом переведений тут в ідеальний спосіб. Се улекшене також тим, що хор співає кожду пісню на память, і через те кождий співак може посвятити всю свою увагу проводови. Се уможливляє також сталеву ритміку викладу.

„На тих концертах цікавило нас не тільки як, але також що, на другім концерті з такоюсамою силою, як на першім. Утоми і байдужности, яка часто наступає на вокальних концертах, коли нема інструментальної переміни, не почулось ні крихітки на українськім концерті. І се тим дивнійше, що богато пісень подібні до себе. Неможливо займатись тут поодинокими піснями вже тому, що не було властивого тексту, який би тоді був зрозумілий, як би зналось українську мову. Зачисляємо також другий концерт до найцікавійших музикальних переживань. Шкода тільки, що вони так рідкі!"

Замалий був би обем цілого числа „Волі", як би ми хотіли передати тут хочби й у витягах голоси цілої швайцарської преси. В переконаню, що українські читачі вже на основі дотепер вже сказаного зможуть собі виробити ясний образ про те, як задивляється швайцарський нарід на Українську Республиканську Капелю, не будемо містити в сьому огляді дальших швайцарських голосів. Зазначимо ще тільки, що на програмі швайцарського концерту на добродійні цілі при співучасти Української Капелі поміщено було герб України побіч швайцарського гербу.—(„Воля", з 22. листопада 1919).

Перед приїздом до Парижа Української Республиканської Капелі.

Видавець поважного парижського журналу: „**Revue Parlamentaire**", Анрі де Шамбон (**Henry de Chambon**) належить до нечисленних приятелів України. До нього звернулася дирекція Української Республиканської Капелі з листом, який подаємо в дослівнім перекладі.

Сей лист дав видавцеви привід до поміщення в своїм журналі статті про музичний рух на Україні, а також про орґанізацію самої Капелі. Опріч того передрукував журнал статтю проф. Неедлі, котра була поміщена в своїм часі в „Волі", витяг із статті Ярослава Крічки, поміщеної в „**Hudebni Prehled**".

Лист Дирекції Української Республиканської Капелі до Анрі де Шамбон.

Ми прочитали Вашу статтю про Україну в „**Revue Parlamentaire**" ч. 31—32. (Стаття була реферована в „Волі". Ред.).

Український нарід може помилятися, одначе він знаходить зарсіди сильні індивідуальности, обдаровані прозорливим розумом, внутрішньою справедливостю, котрі бачуть далеко дальше, як другі. З початку їх не розуміють, одначе їх ідея кінчається триюмфом.

Так діється також з українським питанием. Франція, ся Франція, котра була для нас завсіди ідеалом справедливости, тепер перша, що іґнорує собі право на життє і на свободу великого поневоленого народу, котрий прохає її підмоги. Се неймовірне. Одначе так дальше не може бути. Французи не можуть бути сліпими; вони повинні нас зрозуміти і ми живемо в сій надії. Ваша стаття тільки підтримує нашу віру у Французів. Ви перші зрозуміли те, що другі зрозуміють пізнійше. Одначе треба знати правду про Українців, бо не можна судити про річ, котрої не знається.

Голова нашого уряду, Семен Петлюра, зрозумів потребу познакомлення Европи з нами і, не дивлячись на некорисні обставини, він посилає в подорож по Европі український хор, який має імя: Українська Республиканська Капеля. Він її посилає, щоби світови показати те, що Україна має найкрасшого, найдорозшого і рівночасно найбільше характеристичного, бо наша пісня — се наша душа. Є се особливість нашого народу виражати піснею всі як веселі так і сумні випадки приватного життя, також свої історичні події. Ціла історія України, ціла її культура, її мораль, гумор її народу знайшли своє вираження в українській пісні. Хотячи дати Европі пізнати нашу душу, Петлюра не міг нічого красшого зробити, як післати сей хор, — живий образ України.

Справедливість його ідеї виправдалась побутом українського хору в Чехо-Словакії.

Чехи — славянський нарід, найбільше гноблений Німцями — бачив в „єдиній і неделімій" Росії свойого протектора. Українці, котрі причинилися до розпаду Росії, знайшли таке зле принятте, що український хор був арештований, як тільки прибув на чеську територію. Дякуючи зусиллям кількох прихильних до України осіб, його випущено на волю і дозволено прибути до Праги.

Перший концерт викликав цілковиту революцію в поглядах на Україну. „Veni, vidi, vici" — така назва одної з перших статий про наш хор. Чехи, як музики так і політики, відчули в нашій пісні стару славянську культуру, богату й оріґінальну, яка обґрунтовує наше право на самостійність. Вчорашні русофіли стали найщирійшими нашими приятелями, як се доказує стаття професора празького університету доктора Неедлі, знаменитого критика, і стаття композитора Крічки.

Тепер ми хочемо дістатись до Франції, де ми прийдемо говорити нашою піснею про наш великий нарід, що стоїть в зажерлиній боротьбі проти большевицької інвазії і польської узурпації, і нас не хочуть туди пустити. Вже більше як місяць ми ждемо на пашпортові віза до Франції; всі наші старання їх дістати здаєся на ніщо. Нам дають віза до Італії, до Англії, одначе ми повинні поперед усього співати у Франції, котра тепер рішає про долю народів.

Українська Республиканська Капеля складається з 80 осіб, чоловіків і жінок. Члени хору — се переважно урядовці міністерств, післані в дорогу розпорядком уряду. Хор зорганізувало міністерство Мистецтв і Національної Культури, жиє на державні кошти і є добре забезпечений з матеріяльного боку. Не потрібно казати, що він не представляє жадної небезпеки для Франції з погляду на большевицьку пропаґанду. Навпаки, ми сильно віримо, що наша місія принесе користь не тільки Україні, але також і Франції, котра, визнавши Україну, додасть їй своєю моральною підтримкою нових сил для боротьби і припинить в той спосіб большевицький терор в Европі.

Адміністрація українського хору звертається до Вас, пане де Шамбон, з проханием — допомогти хорови дістати дозвіл на приїзд до Франції, щоби там дати концерти.

З тими матеріялами, які ми Вам посилаємо для інформації, зробіть, що уважаєте за відповідне.

Приймить, пане де Шамбон, вираження нашої глибокої пошани і нашого щирого признання.

Директор хору, О. Приходько.

Секретарка, А. Ворич.

Анрі де Шамбон, як бачимо, використав усі матеріяли, прислані хором, помістив висше зазначені статті, а також дві фотографії хору. Він зробив ще більше. Не без його впливів хор дістав візу до Франції і тепер концертує в Парижі.—(„Воля", з 22. листопада 1919).

Великі жреці мистецтва служать в Парижі красі.

(„**Comoedia**" про концерт Укр. Капелі).

Три концерти Української Республиканської Капелі в Парижі пройшли з величезним художнім успіхом. Ми отримали щойно рецензію відомого французького музикального критика Шарпантіє, надрукувану в „**Comoedia**", і подаємо її нашим шановним читачам.

Автор, згадавши про історію повстання Капелі та її завдання, пише:

„Які се инші люди, цілком відмінні від наших оплаканих упавших духом! Яка в них велика й сильна віра! Подивляймо їх послух спільній ідеї і любов до мистецтва, якому вони служать та ще з якии привязанием. В їхніх очах пан Кошиць се не тільки діріґент; він щось в роді бога, якому без слова покоряються всі. Ось чому він й осягає все, чого хоче.

„Правда, що він накидає свою волю. Вихований в школі Феликса Мотля, я віднайшов у п. Кошиця тойсамий плавний і покоряючий жест, тусаму свободу, тусаму трохи наївну добродушність, прецизію і гнучкість, тесаме захопленне, якими відзначався великий німецький оборонець нашого Берліоза.

„Дириґуючи, Кошиць творить. Його інтерпретація тогосамого твору, далеко не викована працею репетицій, міняється, можна сказати, до безконечности.

„Його підвладні, крім пасивного послуху, дають доказ вродженого музикального хисту. Голоси є ярні і певні. До того певні, що навіть в найдрібнійших музикальних нюансах лишаються цілковито чистими. У них ніколи нема неточностий ані в найкапризнійших ритмах ані в найсміливійших голосових флексіях. Виконанне українського хору є завше бездоганне. Нічого там не бракує, навіть сього незбагнивого, якогось флюїду, що так сказатиб примушує до ентузіязму.

„Програма першого концерту складалася з трох кантів, 6 колядок і 6 народніх пісень. В суперечности до мистецтва російського, завше зак[illegible]шеного безнадійностю, мистецтво України є здорове, закрашене [illegible] ми веселости. Фольклор сеї країни під своєю врожденою простотою має нескінчено богаті контрапункти і супротипоставлені сюжети.

„Композитори, учні Лисенка, розвиваючи ті побічні теми, тільки удосконалили і докінчили інстинктовну працю народу.

„Літературні тексти є розкішні. Вони, переказують народний звичай, і часто бувають повні ніжного гумору і субтельної фантазії. Такими нам видались „Черевички", „Ченчик", „По опеньки ходила", „Ой пряду, пряду", які зовсім заслужено ентузіястично ще просили повторити.

„Дві години співу a capella, в чужій мові, які кінчаться чотирма повтореннями, найкрасше вказують про причину незвичайного поводження концерту більше, як щонебудь те, що я міг би сказати.

„Читачі, які знають мою склонність до критики і мою вдачу вічно невдоволеного слухача, мабуть здивуються, читаючи сю рецензію. Моє оправданнє дуже легке. Нехай аматори чистого мистецтва підуть на слідуючі концерти, а потім скажуть мені, чи я є прав, чи ні". — („Воля", з 22. листопада 1919).

(Конець буде).

LEGACY.

The following verses by the great national Ukrainian poet, T. Shevchenko, who died in 1861, were translated by P. Selver in his "Anthology of Modern Slavonic Literature."

When I'm dead, then let me slumber
Underneath a mound,
'Mid the rolling steppe, with precious
Ukraine earth around;
That the mighty girth of acres,
Dnieper's craggy shores,
I may gaze on, and may hearken
How the blusterer roars.

When it bears away from Ukraine
To the azure sea
Foemen's blood—then I'll depart from
Mountain-side an lea:
These unheeding, I'll be speeding
Even unto God,
There to yrap, but till that happen,
I'll know naught of God.

Grant me burial, then uprising,
Shatter every gyve;
Drench with evil blood of foeman
Freedom, that it thrive.
And my name in your great kindred,
Kindred free and new,
Ye shall cherish, lest it perish—
Speak me fair and true.

(1845) *T. Shevchenko.*

ЕПІДЕМІЯ ТИФУ В ГАЛИЧИНІ.

В останнім часі приріст хорих на тиф в повітах Східної Галичини був такий:

Найбільше громад, заражених пятнистим тифом було в повітах: Богородчани 30, Скалат 49, Львів 28, Гусятин 23, Чортків 23, Бучач 22, Золочів 22, Бережани 21, Долина 21, Мостиска 21.

Найбільше хорих пятнистим тифом в повітах: Богородчани 1991, Підгайці 484, Скалат 458, Чортків 201, Броди 180, Бережани 201, Надвірна 143, Бучач 142, Жовква 132, Мостиска 112.

В львівському повіті є 28 громад, де поширений тиф. В самому місті є 120 хорих.

Пятнистий тиф у Львові.

На другому засіданню міської Ради здоровля дня 10. грудня м. р. стверджено знову поширення випадків тифу в місті. Щодня зголошують до 35 нових випадків міському фізикатови. Після думки д-ра Пісека тиф заносять до міста головно приїзжі із східної части краю, де страшним огнищем тифу є Тернопіль, отже належалоби замкнути східну границю. Др. Паппе підносить, що у Львові головним розсадником є „Бриґідки" і їх мусить ся конечно замкнути, а людей перевезти звідти куди-инде, щоби можна основно здеінфекціонувати. Др. Яроховскі подав до відома, що східна границя вже замкнена зарядженням Д. О. Г. і переїзд бранців та Петлюрівців зовсім здержаний. „Бриґідки" мають бути зліквідовані. Причину такого розпучливого стану міста спихає він на Варшаву яка місяцями зволікає з поладнанням найважніщих справ міста Львова і східної Галичини.

Поставлено внесок на заведенне ревізії лікарської по двірцях та обмеження числа осіб, їдучих трамваями до числа визначених місць. Др. Міколайскі представив стан епідемії в східній Галичині. Вона шириться там майже без перешкод, бо лікарів ні ліків нема. В богородчанському повіті є тиф в 30 громадах, а число хорих виносить 1991 осіб. А мимо того лікарів покликалося ще до війська.

Ухвалено віднестися до військових і цивільних властий в справі обмеження особового зелізничого руху до „мінімум", перемінити жидівський шпиталь на епідемічний; віднестися до відповідних чинників в справі безпроволочного замкнення „Бриґідок"; завести на зелізничих двірцях лікарські ревізії та обмежити число їдучих трамваями до скількости місць, визначеної в кождому возі. Рада здоровля порішила відбувати засідання кождого тижня.

ПЕРЕСИЛКА ПАКУНКІВ З ПОЖИВОЮ І ОДЕЖИЮ ДО КРАЮ.

The State Steamship Corporation сповіщає, що її лінії корабель відіде в другій половині січня 1920 р. до прибалтійських портів — Ревaля, Риги, Лібави і Гнізна.

Трафляєсь отже нагода для тутешних жителів переслати поживу і одежу в пачках до їх родин і приятелів в Галичині, Україні, Центральній Росії, Польщі, Литві, Латвії і Естонії.

Директорія United States Shipping дала дозвіл на такі пересилки. Пакунки будуть виладовані в найблизшім порті від місця призначеня і там сейчас відіслані.

Пачки мусять бути у величині: 1) 2×2×1 стопи або 2) 2×2×2 стопи, зверхної міри і можна їх виповнити всякого рода річами і неулягаючою зіпсутю поживою, включаючи части муки, цукру, зелізні знаряди, кухонні річи і машинерію.

Ціни корабельної пересилки є: $3.50 за малу пачку а $7.00 за більшу. Сі ціни покривають всі належитости з нюйорського порту до місця призначеня посилки і є в половині дешевші від цін, які другі компанії числять.

В справі надаяя таких пересилок належить голоситись в українській мові лише листовно до

E. A. HOLMES,

c/o The States Steamship Corporation,

69 WALL STREET, NEW YORK CITY,

подаючи число і величину пакунків, які вони хотять переслати та повну адресу до кого висилаєсь.

Сей офіс вишле інструкції і карти на пересилку тим, котрі зголосять ся листовно і лише такі пакунки будуть приняті на корабель, котрі будуть заосмотрені виданою з офісу картою.

Пороблено також заходи, щоби кождий з посилаючих дістав посьвідку підписану відбираючим пакунок в краю.

Коли наміряєте вислати більшу пачку від повисших, то подайте вагу і величину до сего офісу, а звідси напишуть Вам ціну.

ХТО ПРИЧИНОЮ ГОЛОДУ В ГАЛИЧИНІ?

В цілій Галичині лютує страшна нужда і голод. Міське населене тижнями не бачить хліба, муки та бульби. Покірні дотепер все урядники, а навіть професори університету демонстраціями та загрозою страйку на рівні з робітниками домагаються від властий хліба.

Міські апровізаційні комісії їздять, висилають депутації та жебрають у чужих, просять Америку, всюди благають і молять, щоби дістати трохи харчів.

А тимчасом в краю найдеться збіже й бульба, якби тільки уряд хотів енерґічно за ними пошукати, а не спускався на жебранину від Вілсона.

Галицькі дідичі мають збіже й бульбу, але не дають її населеню, тільки пускають по лихварських цінах в покутну паскарську торговлю, або просто переробляють в своїх горальнях на горівку.

Такий н. пр. граф Скарбек, дідич з Рудок, посол-член на мирову конференцію до Парижа, оборонець польскости східної Галичини, досі не дав зі свого фільварку ні одного зерна, просто тому, бо не хоче віддати по максимальній ціні. Доносять про те якраз польські часописи.

Граф Скарбек — великий патріот, який трясе варшавським соймом, просто кпить собі з усіх законів і збіжа населенню не хоче дати, бо чекає, аж зможе продати його по високій лихварській ціні.

Другий такий патріот, борець за польскість аж на Гуцульщині, повітовий маршалок в Снятині — дідич Кшиштофович рівнож не дає зі своїх шпихлірів збіжа та покликується ще на се, що один ґенерал при сниданю радив йому не давати збіжа, бо військо заплатить йому ліпше! (Писали про се польські ґазети).

Недавно знову доносили ґазети, що дідич з Рогатинщини продавав корець збіжа аж по 1200 корон.

Коли вже не можна продати лихварам відкрито, то дідичі беруться на спосіб. Бульбу, призначену до вивозу до міст, навмисне заладовують пітчас морозів і то до отвертих возів, щоби вона змерзла. За корець такої змерзлої бульби, яку беруть до горалень, платиться по 120 корон. Дідич робить горівку, продає по високих цінах шнапс, а до сего відпадками годує худобу і робить на сім золотий інтерес!

Населене голодує та терпить нужду.

Так що-ж. В шляхотській країні, де шляхта захоплює всі уряди, нікого се не дивує.

(„Вперед").

ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО СОЮЗА.

В неділю, 30. падолиста 1919 р., відбулися в Українськім Народнім Домі (на горі міста) в Джерзи Сіти, Н. Дж., збори У. Муз. Союза. Наради отворив предсідатель п. Едельман о годині 4-тій пополудни. Він зложив докладний звіт з діяльности екзекутивного комітету, а зокрема зі своєї власної праці в користь сеї музичної орґанізації. Для канцелярії У. М. Союза — говорив п. Едельман — видрукувано 1000 листових паперів і 2000 коверт, а окрім того 500 листів до української суспільности, 500 відозв і 500 повновластий. До ріжних Українців в Америці вислано 276 листів і відповідні письма до 7 українських редакцій. Музичний видавець К. Фішер з Ню Йорку ладить до друку обширну музичну книжку, в якій він годиться помістити дві українські пісні. Тойсамий Фішер подарував У. М. Союзови 50 примірників виданого ним орхестрального твору п. н. „Марш Соколів". На вислані з канцелярії У. М. Союза письма п. Едельман не одержав ані одної відповіди від інтелігентів, а зате дістав кілька листів від українських робітників. Ті люди, котрі інтересуються У. М. Союзом, домагаються видання музичного підручника в українській мові і деяких творів на фортепян та инші музичні інструменти. Предсідатель просить присутних (в числі 25 осіб) о моральну і матеріяльну поміч для орґанізації.

Опісля здавав свій звіт секретар У. М. Союза, котрий прочитав також кілька важнійших листів, наспівших до канцелярії музичної орґанізації.

Із звіту касієра, Г. Мельника, присутні довідали ся про стан каси, котрий з днем 30. падолиста 1919 р. представляється так:

Приходи.

З мітінгу дня 14. вересня 1919	$10.00
За продані ноти	3.50
Українська банда „Боян" в Рочестер, Н. Й.	10.00
Николай Коновальський з Гамтрамк, Міш.	1.00
Мартин Опалка з Форд Сіти, Па.	1.00
Іван Слободзян з Ню Бедфорд, Масс.	1.00
Іван Рудакевич з Алентавн, Па.	1.00
Орест Зубик з Форд Сіти, Па.	1.00
Разом	$28.50

(Українська банда „Боян" в Рочестер, Н. Й., яка надіслала $10, зложила $6.40 яко вступне, а $3.60 яко тримісячну вкладку за отсих членів: К. Корчитко, І. Гнатків, П. Климців, І. Застроцький, Мат. Плюта, Мих. Плюта, М. Гюяк, А. Онуфрик, В. Пригода, Г. Лошитко, Ф. Швець і М. Юрків).

Розходи.

У. Н. Домови в Ню Йорку за залю на два засідання	$ 4.00
Печатка У. М. Союза	6.00
За адресоване коверт	2.00
Дві скринки на листи	2.00
Почтові марки	6.00
Скринка на адресар	2.50
Печатка до вибивання дат	0.65
„Свобода" за друки	10.00
Разом	$33.15

В дискусії над справами У. М. Союза забирали голос: Зубрей, Едельман, Стеткевич, Мельник, Гусар, Матвіяс, Пахольчишин, Вовк, Чаплик і Жарський.

Стеткевич поставив внесенє, щоби члени У. М. Союза платили раз на ціле життє $1.00 вступного, за що отримають відзнаку і членську карту з відповідною шкіряною калиткою, а крім того по 10 центів місячної вкладки. Се внесенє попер Ухман і його одноголосно ухвалено.

Приступили в члени і зложили вкладки отсі панове: Іван Підгорецький і Гаврило Мельник по $2.20; Михайло Хміль, Прокіп Пахольчишин, Николай Чаплик, Михайло Волошин, Онуфрій Прийдун, Іван Ухман і Василь Грохольський (яко член спомагаючий) по $1.00.

Іван Гусар заявляє, що музичне товариство ім. Остапа Нижанковського в Джерзи Сіти, яке має 12 членів, вступить у найблизшім часі до У. М. Союза і заплатить приписану вкладку. Такусаму заяву складають: Карпо Муштук в імени тов. „Українська Робітнича Музика" в Нюарку (29 членів); Василь Матвіяс в імени співацького товариства ім. М. Лисенка в Джерзи Сіти (25 членів); Прокіп Пахольчишин в імени музичного товариства ім. М. Лисенка в Нюарку (19 членів); Николай Чаплик в імени тов. „Українська Банда" в Елізабет (16 членів).

Ухвалено внесенє Зубрея, поперте Жарським, аби уряд віднісся офіціяльно до всіх музичних товариств в Америці та повідомив їх про нинішні ухвали.

Антін Зубрей обговорив коротко діяльність голови У. М. Союза, п. Едельмана, і поставив внесенє на уділене йому вотум довіря. Присутні зробили се радо і через повстанне з місць подякували п. Едельманови за його щиру працю для добра орґанізації.

Принято внесенє Г. Мельника, поперте Гусаром, аби на кожду околичну місцевість іменувати відповідних орґанізаторів. На таких місцевих орґанізаторів зголосилися: Карпо Муштук, Прокіп Пахольчишин, Михайло Волошин і Дмитро Саміло з Нюарку; Николай Чаплик з Елізабет; Іван Жарський, Іван Гусар і Теодор Чопик з Джерзи Сіти. Усім тим орґанізаторам уряд видав зараз відповідні повновласти.

Принято одноголосно внесенє Зубрея, поперте Стеткевичем, аби вразі потреби один з головних урядників поїхав на мітінґ до сусідних місцевостий, за зворотом коштів подорожі.

На внесенє Жарського, поперте Зубреєм, припоручено урядови відповідну видавничу діяльність, але за порозумінєм з усіми членами У. М. Союза.

Присутні обговорювали ріжні способи в ціли придбання як найбільше членів У. М. Союзови і жалувалися, що наша інтеліґенція не хоче попирати справ сеї корисної для загалу Українців орґанізації.

По вичерпаню порядку дневного на внесенє Мельника, поперте Зубреєм, предсідатель замкнув засіданнє, подякувавши присутним за участь у нарадах.

Осип Стеткевич, секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ

Українського Музичного Союза за час від 1-го до 31-го грудня 1919 року.

Приходи.

Іван Підгорецький з Джерзи Сіти, Н. Дж.	$ 2.20
Василь Грохольський з Джерзи Сіти, Н. Дж.	1.00
Николай Чаплик з Елізабет, Н. Дж.	1.00
К. Цеплий з Вілмінґтон, Дел.	1.00
Музичне товариство ім. М. Лисенка в Нюарку, Н. Дж.	22.20
Музичне товариство ім. О. Нижанковського в Джерзи Сіти, Н. Дж.	11.00
На руки п. Івана Жарського з Джерзи Сіти, Н. Дж., зложили: Петро Шавинський, Григорій Фелів і Йосиф Жарський по $1.00 — разом	3.00
Вас. Грицкевич з Дітройт, Міш.	5.00
Разом	$46.40

Розходи.

Почтові марки	$ 2.00
Музичній компанії в Ню Йорку заплачено яко частинну належитість за друковане нот (22. грудня 1919)	20.00
Разом	$22.00

Зіставленнє:

Приходи від 14. вересня до 30. падолиста 1919	$28.50
Приходи від 1. до 31. грудня 1919	46.40
Разом	$74.90
Розходи від 14. вересня до 30. падолиста 1919	$33.15
Розходи від 1. до 31. грудня 1919	22.00
Разом	$55.15
З днем 1. січня 1920 р. остає в касі готівка	$19.75

Музичне товариство ім. М. Лисенка в Нюарку, Н. Дж., зложило $22.20 від отсих членів: Г. Мельник $2.20; Пахольчишин, Волошин, Ухман, Вільків, Гайтода, Бандич, Яворський, Копцюх, Радкевич, Осадчук, Лужняк, Малецький, Хміль, Прийдун, Жукович, Бурбела, Вакулинський, Онукевич, Довжинський і Баґрій.

Музичне товариство ім. О. Нижанковського в Джерзи Сіти, Н. Дж., зложило $11 від отсих членів: І. Гусар, Г. Трусевич, С. Ганевич, Г. Дячик, В. Матвіяс, Т. Чопик, С. Линчук, І. Жарський, В. Милянович, Т. Щудлик і Л. Зачко.

М. Едельман, голова

Г. Мельник, касієр.

ПОДЯКА.

Управа Українського Музичного Союза в Америці складає прилюдну подяку п. К. Фішерови з Ню Йорку за подарованнє на річ сеї орґанізації 50 примірників орхестрального твору п. н. „Марш Соколів", а п. А. Савці з Джерзи Сіти за дар 10 примірників виданої ним збірки сольових творів п. н. „Вже воскресла Україна".

Нюарк, Н. Дж., 9. січня 1920.

М. Едельман, предс.

О. Стеткевич, секр.

Г. Мельник, кас.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий спеціяліст недуг мужеських в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішніший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий усе своє знанє і довголітну практику віддає для услуги недужих

DOCTOR LORENZ

II. поверх, фронт.
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В Пятниці від 9. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 2.

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює в 24 ГОДИНАХ

Кожда пачка має напись з MIDY. Уникайте підробів.

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН, ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,

327 E. 17th Street, Uew York, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-тої рано до 2-го пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493.

ДАРОМ вишлемо ілюстровану книжку, в котрій знаходить ся поверх кілька сот новостий, котрі для Вас мають велику користь. Пишіть ще нині по ту велику книжку і залучіть 2 цнт. марку на пересилку. Адресуйте: 152в6

EUROPEAN BOOK CO.,
1144 N. Wood St., Dept. C,
CHICAGO, ILL.

ЕКСТРА! ДАРОМ! ЕКСТРА!

Артистично викінчені портрети найгарнійших женщин в ріжних займаючих позах, також опис секретної книжки, місточої около 500 образків мущин і женщин в дуже займаючих і наукових позах, як також катальоґ легких до виконаня штук маґічних і много цікавих а Вам незнаних новостий. Читателю не зволікай, але пиши сейчас, залучаючи 6 цнт. на пересилку. 151св—

M-s L. PIASECKA,
301 E. 10th St., New York, N. Y.

ВІДЗИСКАВ ЗДОРОВЛЄ

Терпів два роки, а тепер може вже працювати. Уважав, що дальше лїченє є лише втратою часу і гроший.

Я терпів через два роки так, що часто не міг робити і мій стан здоровля дійшов до того, що я попав у зневіру про можливість вилїченя. По прочитаню лїчничої методи д-ра Ганнона, я рішив ся його відвідати. Я зістав там пiдданий спеціяльному застрікуваню крови, відповідно до вимог моєї недуги, і протягом місяця мій стан поліпшив ся так, що я можу знов працювати. Я пишу се для висловленя Вам моєї вдяки за зділану мені поміч.

F. WAGNER,
128 Palisade Ave., Bogota, N. J.
13-го падолиста 1919 р.

Коли терпите на якусь нову скомплїковану або застарілу недугу з потребуєте помочи спеціялісти прийдіть до мене безпроволочно, а я зроблю для Вас те, що міг зробити і для других.

15-го падолиста 1919 р. 148—

ДОВОДЖУ ДО УСПІХУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тімсамім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного спеціяліста. Одна візита в моїм офісі і точна екзамінація упевнить Вас, що я зверну Вас на дорогу яка веде до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

нервовий розстрій, завороти, ослабленє, кровні і скірні недуги, маячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болї в карку і крижах, ревматизм і безвладність у вязах, слабість горла, жолудка і недомаганя кишок, болї невральґічні, горячку на язиці і запір, ТОДІ НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ.

ПРИМІНЮВАНЄ ЕЛЕКТРИКИ, ЗАШКІРНІ ВСТРІКУВАНЯ І ІНГАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕНЯ.

Порада зовсім даром. Прийдіть нині. Не відкладайте.

DR. HANNON

СПЕЦІЯЛІСТ
146 EAST 14th STREET
Напроти Tammany Hall, New York.

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділї і признані сьвята: від 10. до 2. в полудне лише.

Осібний почекальний покій.

ҐАРАНТІЯ 18.000.000 ДОЛЯРІВ

— ПІД ЯКОЮ —

Гроші ПОСПІШНИМ ПЕРЕКАЗОМ посилаємо

до ГАЛИЧИНИ, БУКОВИНИ, ПОЛЬЩІ і инших країв після понизше даного курсу

10.000 КОРОН ЗА 120 ДОЛ., 10.000 МАРОК ЗА 120 ДОЛ., 10.000 ЛЕВІВ ЗА 335 ДОЛ.
100.000 КОРОН ЗА 1.100 ДОЛ., 100.000 МАРОК ЗА 1.100 ДОЛ., 100.000 ЛЕВІВ ЗА 3.200 ДОЛ.

Уряди почтові в Галичині задержують доручене гроший нераз цілими місяцями, що викликує велике незадоволене серед наших Земляків. Висилайте грошеву поміч „ПОСПІШНИМ ПЕРЕКАЗОМ", а переконаетеся, що в протягу трох тижнів гроші зістануть доручені.

Не відкладайте з дня на день і посилайте ще сегодня а в відворотнім письмі отримаєте посьвідку, яка є добра на суму 18.000.000 долярів.

Гроші на ощаду висилаємо до старо-краєвих банків по повисше сказаним курсі.

Де би Ви не купували шіфкарту при відїзді до старого краю, гроші пересилайте через нас, бо ми єсьмо найбільшим і найвідповіднійшим посередництвом в цілім сьвіті. 3—6

БУКОВИНЦІ! Хто має старі документи або листи з краю, то отримає пашпорт через 2 дні. Приходіть до виїзду на Родину.

ШІФКАРТИ ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЕЛЬНІ ЛІНІЇ ПО НЕЗВИЧАЙНО УМІРКОВАНИХ ЦІНАХ.

Ми єсьмо Українці о чім сьвідчить наше родинне імя, яке знають сотні тисяч людий і довіряють міліони долярів.

TESLUK BROTHERS,
1106 O'FALLON ST., ST. LOUIS, MO.

або

TESLUK BROTHERS,
200 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

КУПУЙТЕ ПРЯМО У ФАБРИКАНТІВ

НАЙЛІПША НАГОДА КУПНА ЯКА КОЛИ БУЛА.

Вишлїть лише $1

СЕЙ ЧУДОВИЙ $25 ФОНОҐРАФ ЛИШЕ ЗА $10.98

$1 і сей купон

Кольоніяльний Магоґані Кабінет, ґварантований під кождим зглядом. Має вючі триби; тихий а сильний мотор спружиновий; голосну і чисту скринку; має автоматичний реґулятор, ридлик до пусканя і здержуваня; всі металеві части грубо нікльовані. Тревалий на ціле жите. По одержаню машини заплатіть решту $9.98.

Грає рекорди Віктор, Колюмбія, Емерсон і т. д. і другі рекорди, кождої величини, крою і виробу.

Машину висилаємо того самого дня, коли одержимо доляр.

ВИШЛЇТЬ $1.00 СЬОГОДНЯ.
EMPIRE SALES COMPANY,
116 Nassau Street, New York.

EMPIRE SALES CO., Dept. H.
116 Uassau St., N. Y.

Панове:—В залученю пересилаємо $1. Вишлїть сейчас один ґварантований фоноґраф. Коли сподобеась мені, я годжусь заплатити решту $9.98, по одержаню машини.

Імя ....
Адреса ....

ПОЗІР ВИНАХІДНИКИ

Витнїть сей купон і пришліть нам разом зі своєю адресою а одержите ЩОСЬ НОВОГО І ЦІКАВОГО, що Вас буде дуже інтересувати. Адресуйте так:

AMERICAN EUROPEAN PATENT CO., Inc.,
Pacific Building, : : : : Washington, D. C.

КУПОН — 3. 105—

Поважані Панове:

Подаю Вам мою адресу і прошу прислати мені безплатно Вашу лісту НОВИХ ВИНАХОДІВ, котрі можуть бути потрібні і пошукувані, як також другі цікаві інформації о патентах.

Моє імя ....
Адреса ....

300

Формули, Таяні Вироби, Спосібність до зробленя гроший і другі домові поученя

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ

300 НОВОСТИЙ ЗА $1.00
ВЕЛИКІ ТАЄМНИЦІ ЗРАДЖЕНЯ

300 ВАЖНИХ ПОРАД З ПОУЧЕНЄМ ЗА $1.00.

Чи хочете заощадити богато гроший. Чи хочете навчитись богато цікавих річей. Коли хочете, то тут маєте спосібність.

Доперва що вийшла з друку книжка в українській мові, забирає важні таємниці. Хто буде посідати ту книжку той може робити великі гроші. Ту подаємо в скороченю, що в тій книжці містить ся: як робити штучні діяменти; як зробити кишенкову лямпу, яка вічно сьвітить; як зробити штучне золото; як зробити атрамент зникаючий; як зробити атрамент, який тільки можна читати в темноті; як робити порошки на ріжні хробацтва; як зробити папір неперемокаючий; як зробити штучне срібло; як зробити сто фунтів мила за одного доляра; як острити бритви; як робити ріжнородні порошки лімонадові; як робити плин до вудженя мяса; як пяного чоловіка витверезити в 5-ох мінутах; як зробити здорову каву з збіжа, як зробити штучний мід і вино; як зробити пиво; як зробити можна самому вино і ріжного рода горівку; як зробити собі самому цукор.

Окрім тих висше згаданих річей знайдете в тій книжці богато важних приписів докторських. Як лічити сухоти; як лічити катар; взагалі поради на всякі хороби. Як відзвичаїтись від питя горівки; порада на біль ух; як направити свій злий взір; як лічити біль голови; як щадити своє здоровлє, щоби довго жити; порада проти сверблячок; як лічити руматизм; масць на рани; порада на біль зубів; як відзвичаїтись курити.

Як зробити, щоби чоловік не потив ся; як знищити нагнїтки; як зробити, щоби чоловік гарно виглядав; як зробити, щоби ваше сиве волосе мало ту барву, як передтим; як зробити, щоби волося на голові не крутили ся; як зробити, щоби зморшки з твару щезли; як зробити, щоби волося на лисій голові виросло; як вирвати зуб без болю, порада, [illegible] біль горла, а також богато инших порад лікарських знайдете.

Як позбутись блохів, плюсквів, щурів і миший; як зробити, щоби кури несли реґулярно яйця; як зробити, щоби шкла від лямпів ніколи не бились; як можна розпізнати кождого чоловіка характер; як допасувати ключ до кождого замка; як можна голитись без бритви; як зробити, щоби мож богато звірини налапати; як наловити богато риб; як зробити, щоби корови давали богато молока; як зробити, щоби підошва в вашім черевику три рази довше носилась як вона носить ся.

Самі переконаетесь з нашої книжки, котра посідає 300 ріжнородних важних річей, так що кождий оден чоловік сам всьо зробить без великого труду і коштів 3в12

Переконаетесь, що можете собі заощадити великі гроші, наколи будете посідати таку книжку в своїм домі, памятайте, що такої нагоди ви ще ніколи не мали, яка тепер вам трафляєть ся. Книжка та є варта на вагу золота для кождого дому. Та книжка є великим скарбом. Ціна тої книжки $2.00, однак, щоби людий переконати і зробити собі в людий довіря, ми постановили продавати через сей місяць всего за $1.00. Отже не думайте довго і не відкладайте з дня на день, але ще нинї залучіть доляра і дістанете українську книжку з тими 300 порадами, котрі для вас є великим скарбом. Замовлене посилайте враз з належитостию на адресу:

UNION NOVELTY CO.,
1016 MILWAUKEE AVENUE, Dept. 22.
CHICAGO, ILL.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕНЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українська Робітнича Трупа

відограє

в Українськім Народнім Домі, 217-219 Іст 6-та улиця, Ню Йорк, Н. Й.

слідуючі штуки:

1) **В середу, 14. січня с. р. СТО ТИСЯЧ**, комедія в 4. діях, К. Карого.
2) **В суботу, 17. січня с. р. ДУШОГУБИ**, драма в 5. діях, Тогобочного.
3) **В неділю, 18. січня с. р.** нова штука перший раз в Народнім Домі, **БРАТ НА БРАТА**, драма в 5. діях, Грицинського.

В представленях бере участь ціла трупа, великий хор і знамениті танцюристи.

Початок кождого представленя точно о годині 8.15 вечер. Вступ: $1.00, 75 і 50 цнт. Каса отворена від години 7-мої вечером.

Просить ся о як найчисленнійшу участь — ЗАРЯД. 6-8

Читайте українські книжки і газети, бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

ВІЧА І ЗБОРИ.

ELIZABETH, N. J.

Заходом Української Банди в Елізабет, Н. Дж., устроюєть ся **ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ** в память чотиролітних роковин смерти Івана Франка при співучасти **Пасайського Хору** під діріґентурою п. Ігнатія Палажія **в суботу, 17. січня 1920 р.** в гали Лютвина під ч. 69 Фронт і Савт Парк Стріт, Елізабет, Н. Дж. Дірігент хору п. Ігнатій Палажій. Дірігент музики І. М. Едельман. Початок точно о годині 7. вечером. Вступ 75 і 50 цнт. На сей сьвяточний концерт в память незабутнього великого учителя України Івана Франка запрошує всіх Українців так місцевих як і з околиці — КОМІТЕТ. 6-7

ТЕРНОВИЙ ВІНОК

або

ЖЕРТВИ ЦАРИЗМА

драма на 4. дії.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

До КРАЮ!

ШИФКАРТИ ДО ГАМБУРҐА, на найлучші кораблї „МАНДЖУРІЯ", що відходить 11. лютого і „МОНҐОЛІЯ", що відходить 25. лютого, коштує лише $100.

Хто має пашпорт від ШВЕЦЬКОГО або ПОЛЬСЬКОГО консуля, хай присилає сейчас завдаток.

Посилаємо гроші до краю по НАЙНИЗШІМ КУРСІ і з ПОВНОЮ ҐАРАНЦІЄЮ.

MORRIS ENGEL, Banker
129 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.

ЧОМУ ТЕРПІТИ

ПЕРЕЧИТАЙТЕ СЕ ОПОВІЩЕНЄ І ДІЗНАЙТЕ СЯ ПРАВДИ.

Мої методи ріжнять ся від других. Я уживаю лише найновійші і найбільше модерні апарати і машини, яких можна набути. Я лічу кождого пацієнта на властивий стан у якім він находить ся. Свою репутацію я здвигнув на знаменитих успіхах, які я осягнув в многих случаях недуг, котрим незараджено другими методами лїченя. Я не входжу в се, якому лїченю Ви піддавались, як довго Ви були слабі або якою є Ваша недуга, коли Ваш стан є до вилїченя, я Вам скажу, а коли не є до вилїченя, то я Вас не підіймусь лічити.

Моє старанне і ґрунтовне баданє при застосованю моїх сильних X-Ray часто відкриває Ваш правдивий стан і недугу. Сим способом всяке вгадуванє не має місця, і я уважаю за конечне уживати лише сї нові методи для як найбільших успіхів моїх пацієнтів.

Мої офіси належать до найкращих в сім краю і посідають знамениті машини і наукові винаходи, такісамі яких уживають з великим поводженем визначні доктори в Европі. Я посідаю комплетну лябораторію, де мої пацієнти дістають їх ліки, не потребуючи іти до аптики; тут також переводжу баданє мочи, крови і т. и., і маю під руками комплетний засіб найновійшого серум до застрікуваня. Ніхто другий не є ліпше розположений дати Вам таку поміч, яку Ви хочете дістати за гроші, які Ви є в силі заплатити. Я хочу упевнити Вас, що мій спосіб лїченя є найліпший, мої методи найновійші, моє езамінованє найстараннійше, і докажу Вам, що я розпізнаю Ваш стан недуги. Я не числю нічого за пораду, вислуханє і баданє та уживанє X-Ray машини, коли станете лічитись. Я хочу здобути Ваше довіре, я хочу, щоб Ви сказали мені свої клопоти у Вашій власній мові, а тоді я покажу Вам, що я для Вас можу зробити.

DR. COLL,
27 CEDAR STREET, NEWARK, N. J.

Години офісові: від 9. рано до 8. веч. що дня, а у вівтірки, неділї і сьвята від 10. до 2. в полудне.

СПЕЦІЯЛЬНІСТЬ В ЛІЧЕНЮ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошеня женитьби не приймаєсь).

ДО КРАЮ! Хто хоче працювати на кораблі кілька годин денно при легкім занятю, нехай звернеть ся до: GREENWICH LABOR AGENCY, 129 Greenwich Street, New York, N. Y. 124—

Пошукую свого брата **ФЕДЯ МЕЛЬНИКА**, з села Мізонь, повіт Долина, Галичина. Перед роком перебував в Пенсильванії. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: JOHN MELNYK, 89 Bay Way, Elizabeth, N. J. 6-11

ПОШУКУЮ спільника до шевського бизнесу. Вимагаю малого капіталу. Спільник повинен розумітись на сім бизнесі. Голоситись до: NICH. STANISLAW, 131 E. 3rd St., New York City. 6-7

Пошукую **ОЛЕКСУ ЧОРНІЯ**, з села Коссів, повіт Чортків, Галичина. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: MIKE ZADOROZNY, Box 1214, Libbey O. S. G. Co., Charleston, W. Va. 6-8

Пошукую **ПЕТРА ПИСЬМЕННОГО**, з села Коссів, повіт Чортків, Галичина. Перебував в Ютіка, Н. Й. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: MIKE ZADOROZNY, Box 1214, Libbey O. S. G. Co., Charleston, W. Va. 6-8

Пошукую **СЕМЙОНА КАРПЛЮКА**, з села Турка, повіт Турка, Галичина. Перед шістьома роками перебував в Спрінґ Месена, Н. Й. Хтоби про него знав, або він сам зволить зголосити ся до: MITRO GELETA, 6116 Glenmore Ave., W. Philadelphia, Pa. 3-6

Пошукую свого брата **ТЕОДОРА КУЛЬЧИЦЬКОГО-ЦМАЙЛА**, з села Кільчиць, повіт Самбір, Галичина. Мав перебувати в Ню Йорку. Хтоби про него знав або він сам, зволить в важній спадковій справі зголосити ся до: ANDREW POPIL, 821 N. Leavitt St., Chicago, Ill. 155-6

ПОТРЕБА СТЕНОҐРАФІСТКИ. Стеноґрафістка, знаюча писати по українськи і польськи, дістане посаду в Ню Йорк стейті. Інтересовані зволять подати сподівану заплату. Зголошеня належить висилати на адресу: „STENOGRAPHER", c/o "Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 2-7

ПОТРЕБА ДІВЧАТ до завиваня пакунків. Добра платня. Стале занятє. Голоситись до: HOLLAND BUTTERINE COMPANY, Bay St., corner Provost St., Jersey City, N. J. 2-14

ПОТРЕБА СПІЛЬНИКА для оплаченя коштів патентованя. Маю добрий винахід, однак брак мені готівки. Дуже добра пропозиція, яка може запевнити будучність тому, хто мені доможе в опатентованю. По близші інформації пишіть до: DYON TEHUR, C R. L. Co., Camp 2, Golden, B. C., Canada. 5-6

ПОТРЕБА СПІЛЬНИКА до оплаченя коштів патентованя мого винаходу. Дам половину суми, маючої ся осягнути з патенту. Докладнійші інформації уділить на жадане: WASYL PEACH, Chipman, Alta, Canada. 5-6

ХТО МАЄ НА ПРОДАЖ Ірмологіон (Осмогласник) і Вечірня і Утреня на неділї і празники, видавництва Чина св. Василія В. в Жовкві, часть І. і ІІ, як також Требник. Хтоби мав сї книжки або котру з них, прошу зголоситись на адресу: JOHN CHOPAK, P. O. Box 121, Canonsburg, Pa. 4-6

ІВАН ОЛІЙНИК, котрий перебуває в Вінніпеґу, з села Озеряни, п. Бучач, прошу подати про себе звістку на адрес: RIWNYJ WASYL і JURKO, Ukr. brigada, Kur. 3, Skr. 1 Sotnia, Deutsz-Gabel, Czesko-Slovenska Rep.

ПРОДАМ за $200 готівкою а $250 на сплату сім лотів, по 25x100 кождий, які находять ся в Merrick Heights, Long Island, перша стація від міста Фріпорт. Титул власности ґварантований. На лотах є досить дерева. Голоситись до: F. A., c/o "Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 6-7

ВАЖНЕ ДЛЯ ЖЕНЩИН В ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Л. ВИШНЄВСЬКА,

диплъомована акушерка в краю і Америці, з 20-лїтним досьвідом, перепровадилась на 18 Mercer Street, напроти Сіти Гол. Телефон 918W Montgomery. Порада даром. 148с14

СЕСТРО!

Чи ти є здорова, гарна і щаслива, як се тобі природа призначила? Як так, то пиши по нашу листовну інформацію. Вишлемо тобі **зовсім безплатно**, запечатано. JUVITO LABORATORY, Dormont Branch 116, PITTSBURGH, PA. 2с14

ЗБОРНИК ЦЕРКОВНИЙ, великий, 608 сторін.....$5.00
ОТЧЕ НАШ, образ 34x22 1.50

INT'L BOOK STORE,
P. O. Box 1722, Pittsburgh, Pa.

ХУСТКИ

висилайте або беріть з собою до старого краю, бо там нема. Маємо великий вибір хусток зимових і лїтних. Ціна їх як слідує: 153—

Хустка з волочки, біла, 46x46 цалів	$ 3.00
Хустка з волочки, біла або чорна, 60x60 цалів	5.00
Хустка велика, вовняна 2x2 ярди	7.00
Хустка велика, зимова, до завиваня	10.00
Хустини лїтні, білі, по	2.00
Хустини лїтні, чорна або бронзова з френзлями	4.00

Замовленя посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAR,
168 E. 4th St., bet. 1st and Ave. A,
NEW YORK, N. Y.

ПАРТИТУРИ

ДО УКРАЇНСЬКИХ ДРАМАТИЧНИХ ТВОРІВ.

Давно давалась відчувати потреба виданя партитур до українських театральних штук. Цілий ряд таких партитур вийшов з друку в останних місяцях і продаєсь в цінах приступних для всіх, що займають ся театральними виставами. 3в—

Вже продають ся слідуючі партитури:

Безталанна, драма в 5. діях	80
Бувальщина, комедія в 1. дії	80
Бурлака, драма в 5. діях	60
Вихрест, драма в 5. діях	80
Вихованець, комедія в 3. діях	80
Дай серцю волю, драма в 5. діях	$1.00
Дячиха, комедія в 4. діях	80
Душогуби, драма в 5. діях	80
Жидівка вихрестка, др. в 5. діях	80
За Неманъ іду, оперета в 4. діях	$1.25
Катерина, драма в 4. діях	80
Кохане в мішках, водевіл в 1. дії	30
Ой не ходи Грицю та на вечерниці, драма в 5. діях	$1.75
Невольник, драма в 5. діях	$1.25
Пімста жидівки, драма в 5. діях	$1.25
Повернув ся із Сибіру, драма в 5. діях	80
По ревізії, етюк в 1. дії	50
Помились у дурні, ком-опера в 3. діях	$1.25
Сатана в бочці, комедія в 1. дії	80
Сватане на вечерницях, водевіль в 1. дії	80
Тарас Бульба, драма в 4. діях	80
Хмара, драма в 5. діях	80
Як ковбаса та чарка, то минеть ся і сварка, водевіл в 1. дії	50
Мати наймичка, драма в 4. дії	80
Орися, комедія на 4 дії	60

Дальші випуски до других драматичних творів будуть видаватись стало в певних відступах часу.

S. KOMYSHEWATZKY,
c/o S. POLAKOFF,
14 E. 97th ST., NEW YORK, N. Y.

НИКОЛАЙ СТАНИСЛАВ

майстер шевський.

Хто хоче мати краєві сильні чоботи як офіцирські, мужеські або женські, щоби взяти їх до краю, нехай зголосить ся до мене, а я Вам зроблю. Чоботи від $20 до $35. Продам також шкіру або верхи готові. Свій до свого! 6-27

131 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.
межи Avenue A & First Avenue.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

На НОВЕ і дуже практичне ШИЛО.

Тим шилом можете направляти всяку річ, на пр. черевики, убраня і т. п. Воно шиє дуже скоро і міцно **так як машина.** Висилаємо за $1.00 і додаємо 25 ярдів шевської дратви, тоненької і міцної за дармо. Осібні голки можете дістати у нас по 10 цнт. за штуку з дратву по 15 цнт. за звиток. Витнїть се оголошенє і залучіть 30 центів в почтових марках (Stamps) а при отриманю доплатите решту або відразу залучіть $1.00 і вишлїть до: 144вс—

PEOPLE'S SUPPLY CO.,
Sta. D., Box 51, Dept. 93,
NEW YORK, N. Y.

ЮВІЛЄР

Різдвяні дарунки. Співні машини і українські рекорди. Ми продаємо на сплати. 142св-

Пишіть по український катальоґ.

H. FRIEDMAN,
158 Ferry Street, Newark, N. J.

НОВА МАПА ГАЛИЧИНИ

Вже вийшла з друку нова мапа Галичини **в українській мові**. На ній є виразно намальовані всі міста, місточка, гори, ріки, зелізниці і села. Такої мапи ще в Америці не було. **ЦІНА ЛИШЕ 25 ЦНТ.** (Принимаємо одноцентові марки). Замовляйте зараз, бо наклад невеликий. 6—

PEOPLES SUPPLY CO., Dept. 1,
Sta. D., Box 51, New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ

ЗАКЛАД ФОТОГРАФІЧНИЙ з найлучшим приряджением, найновійші машини до фотографованя і побільшуваня портретів; прирядй до робленя рам, притім є склад патентових медицин і книжок. Той заклад знаходить ся між Українцями як рівнож і иншими Славянами і вже істнує 6 років. Продати мушу з причини браку здоровля. Першеньство має Українець. Голоситись чим скорше до: M. ZABOY, 638 Ridge, Avenue, Allentown, Pa. 137—

СТІННИЙ КАЛЕНДАР в трох красках з артистично намальованим образом в трох красках Б. Хмельницького і козацької старшини в Киеві, з точно означеними сьвятами цілого року, коштує всего 35 ц. Він повинен окрашувати кожду українську хату, клюб і товариство. 4 штуки за $1.00. Треба агентів. 2св6

INTERNATIONAL SALES CO.,
Sta. D., Box 122, New York, N. Y.

КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ

до Галичини, Польщі, Румунії і Чехо-Словакії по найнизших цінах. Доручене запевнюєсь. 130—

EMIL GERMANUS,
мировий судія
185 Springfield Ave. and 214 Ferry St.,
Newark, N. J.
Оснований 30 літ.

АМЕРИКАНСЬКІ Й КАНАДІЙСЬКІ ВІСТИ.

„Нешенел Нон-Партізан Ліґ".

„Нешенел Нон-Партізан Ліґ" — се незвичайно радикальна орґанізація у Злучених Державах, котрої діяльність обмежається покищо на один стейт Норт Дакоту, де вона захопила у свої руки всю державну адміністрацію. Від ґубернатора до найнизшого урядовця — усе те члени Народного Безпартійного Союза. Американська суспільність має дуже мало нагоди довідатися дещо більше про сю орґанізацію, а се тому, що преса поборює її і не хоче містити правдивих фактів про неї. А вартає довідатися трохи більше про сю орґанізацію, яка своєю плятформою майже цілком відповідає партії українських соціялістів-революціонерів на Україні. Тут ми зацитуємо голос Івана Джіллета, професора Нортдакотського Університету. Він говорить:

„Хто хоче, той може дуже богато заінтересуватися в Народнім Безпартійнім Союзі. Оскільки я розумію, його рух є незвичайний і заслугує на близшу студію. Союз не є політичною партією в звичайнім розумінню, хоч є політичною орґанізацією. Він не є політичною партією, як приміром демократична або републиканська, бо його імя не появляється на виборчих бальотах, однак виставляє своїх кандидатів при виборах. Екзекутивний комітет орґанізації відзивається перед виборами до членів обох згаданих партій і просить їх о поперте безпартійних кандидатів. В той спосіб Безпартійний Союз захопив у Норт Дакоті всі галузи краєвої адміністрації і перевів много законів, корисних для селян і для населення взагалі. Сей союз захопив у свої руки стейтову републиканську партію і видає свою літературу під іменем сеї партії. Однак яко орґанізація, що провадить боротьбу і відбиває атаки, він має всякі признаки політичної партії. Його місцева, окружна, краєва і державна орґанізація є замітна незвичайною солідарностю, якої нема у політичних партій. Його незначна армія публичних бесідників і рідкі ряди преси є всилі відбивати атаки противників з цілої держави".

Вінчаннє важнійше чим політична нарада.

Цікавий случай з боротьби американського жіноцтва о рівноправність дасться занотувати в особі пані Джесі Ворд, з Канзас Сіти, Мізури. Вона була вибрана представляти женщин, členиць демократичної партії стейту Мізури, на жіночих нарадах у Вашінґтоні, що відбулися 8-го і 9-го січня 1920. Але на наради вона не прибула. Зїзд одержав від неї телеґраму, що не може прибути, бо є дуже занята приготованнями до вінчання. І стейт Мізури не був репрезентований на жіночім зїзді, бо делеґатка віддається...

„Тиждень милосердя для звірят".

Товариство опіки над звірятами оповіщає, що тиждень 12—18. квітня 1920 є назначений „тижнем милосердя для звірят". В той тиждень люди повинні старатись виказати звірятам як найбільшу зичливість, бути для них батьками і добрими матерями та поводитись з ними по людськи.

Нагорода для робітників.

„Фар Альпака Компани" в Голіок, Масс., роздала минувшої пятниці 250,000 долярів нагороди для своїх двох тисяч робітників. Кождий робітник дістав 15% свого річного зарібку. — Автомобілевий король Генри Форд, в Дітройт, роздав на новий рік 10,000.000 долярів нагороди для своїх 195.000 робітників.

Ленсінґ домагається більше платні для заграничних послів.

Міністер заграничних справ Роберт Ленсінґ віднісся з просьбою до парляментарної комісії заграничних справ, аби американським заграничним послам піднести платню, бо з тої, що вони тепер одержують, не можна вижити. Теперішна платня виносить: для амбасадорів $17.500 річно, для міністрів і послів заграничних 12.000 долярів. Ленсінґ домагається, щоби амбасадорам до перщорядних світових держав платити річно 35.000 долярів, для инших амбасадорів 25.000 долярів, для послів і міністрів від 12.000 до 15.000 долярів.

Майнерська конвенція одобрила угоду.

Конвенція углекопів Америки, яка тепер відбувається в Коломбус, Огайо, одобрила договір екзекутивного комітету з правительством, на основі котрого робітники в копальнях мягкого угля мають дістати 14% підвишки платні, а прочі справи має полагодити комісія, назначена президентом Вілсоном. За приняттєм угоди впало 1.639 голосів, проти приняття 221.

Що значить дати рівноправність для женщин?

Деймс Ноджент, визначний демократ в Ню Джерзи, коли його просили, аби він вплинув на соймових послів, щоб ті ухвалили надати женщинам в стейті Ню Джерзи політичну рівноправність, відповів: „Політична рівноправність для женщин означає пхнути женщину в безпосередну конкуренцію з мущиною. Се значить попущенне супружних узлів і зруйнованне родинного життя".

Позір Січовики з Джерзи Сіти.

Отсим взиваю всіх Січовиків, які мають виступити до попису на концерті, явити ся на вправи до церковної галі в середу, дня 14 січня с. р. точно о 6.30 вечер.

Лука Стахурський, четар.

З любови убив свою жінку.

Григорій Матушко, робітник на фармі тютюну в Софілд, Конн., признав ся в суді, що він убив минувшої середи свою жінку, вдаряючи її молотком в голову. Признався, що зробив се з розмислом, бо не міг знести, аби його жінка забавлялась з иншим. — „Коли не може жити зі мною, нехай не жиє і з другим", заявив він перед судією.

Жидівський шпиталь в Бріджпорт.

Жиди збудували собі в місті Бріджпорт, Конн., власний шпиталь, який назвали „Теодор Розевелт Меморіел Госпітал енд Діспенсери", в память бувшого президента Розевелта. Се є перший жидівський шпиталь в Коннетікот і другий в Новій Анґлії, бо перший є в Бостоні. В тім шпитали будуть завідувати лише Жиди і лікарями будуть лише Жиди. Також страви будуть зготовлені на жидівський спосіб.

Померла по 92 днях сплячки.

В Оксфорд, Н. Й., померла минувшої пятниці Фреда Трейсі, що спала безперерівно 92 дні. Лікарі кажуть, що вона лежала в летарґу, з котрого годі було її збудити.

Ню Джерзи розпустить міліцію.

Ґубернатор Ронайон видав розпорядженне розпустити всю міліцію в стейті Ню Джерзи, так як потреба, для якої вона була зорґанізована, вже проминула.

За розвід заплатила 80.000 долярів.

Славна співачка оперова Амеліта Ґаллі-Курці заплатила свому мужови Луіджови 80.000 долярів, аби він вицофав з суду свій спротив проти надання їй дозволу на розвід, якого вона зажадала. Луіджі згодився, взяв 80.000 долярів і просив судію, аби дав його жінці розвід.

Страти сталевого страйку.

Кошти, які спричинив сталевий страйк для Пітсбурщини, обчисляють на $348,157.210.35, з чого 48,005.060 долярів і 35 центів припадає на заробіток, а лише 151.150 долярів на шкоди, виряджені страйком реальностям. Грошеві страти страйкерів, обчислені орґанізаційним комітетом, виносять після округів:

Юнґставн, Огайо	$15,500.000.00
Пітсбурґ	5,715.000.00
Джанставн	5,712.321.35
Вілінґ, В. Ва. і Белейр та Мартінс Ферри, О.	6,100.000.00
Монесен	2,660.000.00
Стюбенвіл, О., і Вейртон, В. Ва.	2.260.000.00
Шарон, Фаррел	1.250.000.00
Ботлер	1.450.000.00
Донора	1,200.000.00
Порт Ву	900.000.00
Гомстед	737.840.00
Ню Кесл	765.000.00
Браддок	650.000.00
МекКізпорт	597.869.00
Брекінрідж і Терентон	450.000.00
Шарпсбурґ і Етна	435.000.00
Ню Кенсінґтон	375.000.00
Ранкін	375.000.00
Вандерґріфт	357.000.00
Кларксбурґ, В. Ва.	310.000.00
Клейртон	165.000.00
Докесн	55.030.00
Елмвуд Сіти	35.000.00
Бівер і Аліквіпа	10.000.00

Кандидує проти курців.

Панна Лусі Пейдж Ґастон, з Шікаґо, зголосила свою кандидатуру на президента Злучених Держав з рамени републиканської партії. Вона кандидує на протитютюновій плятформі. Каже, що як вона вийде президентом Злучених Держав, то постарається, аби тут заборонити куренне.

Скликанне домініяльного парляменту.

Домініяльний кабінет порішив скликати канадійський парлямент на четвер, 26. лютого, на трету сесію. Найважнійшою справою, яка чекає на парлямент, є полагодженне цлової тарифи.

Експорт канадійської пшениці до Злучених Держав.

Відколи знесено у Злучених Державах заборону на ввіз і вивіз пшениці, Канада вивезла до Злучених Держав 1,448.770 бушлів того збіжа, вартости 3,204.746 долярів, або меньше ніж по три доляри за бушель.

О 8-годинний день праці в Канаді.

Говорячи на зборах робітничої ради в Броквіл, Онтеріо, Тома Мур, президент домініяльної „Трейдс і Лейбор Кавнсіл", протестував проти арґументів працьодавців, що в Канаді доти не можна завести системи 8-годинного дня праці, доки такої системи не введеться у Злучених Державах. „Коли була загрожена цивілізація, тоді не було питання, чи ждати на Злучені Держави. Канада скорше вступила до війни, тому перша повинна вступити до боротьби за суспільне добро. Коротші години праці є для робітника конче потрібні, щоб в той спосіб дати йому нагоду взяти участь в суспільнім і політичнім життю краю" — говорив президент Мур. — Він дальше заявляв, що такі галузи промислу, як копальні угля і ліси, повинні бути під контролею держави, а не приватних людий.

GAZETA PORANNA— GAZETA LWOWSKA.

Львівська „Gazeta Poranna" в 4909 числі пише:

„Засади української дипльоматії, однакої від часів Хмельницького, хоч хитра й підступна, є одначе проста: переспраляти із всіми і всіх вводити в блуд, не лише по черзі, але навіть рівночасно. Ціла штука, щоби не датися зловити.

„Так розуміє річ не лише козацька дипльоматія, але й козацька [illegible] (думка). Можна отже присягнути по черзі, так як се якраз було в XVII. віці польському королеви, московському панови, султанови, шведському королеви і т. д. і всіх разом і кождого зокрема обманути.

„Перебудови моральної, перебудови сягаючої до нутра психіки індивідуальної і суспільної потребує руськоукраїнська суспільність, о скільки бажає мати в Поляках щирих братів. Бо Поляки мають у підстав свого політичного катехізму виписані засади явности і одвічальности ділання опертого на праві. Не є се случаєм, що Поляки двигаються тепер, коли завалилася система хрестоносної політики, опертої на обмані, фальші і зраді; не є се случаєм, що Польща будиться до життя, коли відносить побіду засада явної дипльоматії, зрозумілої для людових мас, здібної до піддержання з боку сих мас".

Так пише „Gazeta Poranna".

В урядовій „Gazet-і Lwowsk-ій" (в 253 числі), в статті „Історична ніч", описує польський офіцир леґіовів враження, які пережив з 31. жовтня на 1. листопада 1918 р., пише про свою участь у воєнних приготованнях польської боєвої орґанізації в послідних днях жовтня та в день 1. листопада.

Перед 7. рано в ринку, коли зареаґував при розоружуванню його українською стежею, арештовано його й передержано в „Народнім Домі" під сторожю.

По полудни — описує сей офіцир — заявив нам український авдитор др. Новаковський, що будемо випущені на волю, коли приречемо, що ніхто з нас не буде воювати. Тоді нечайно прийшла мені гадка: яко польські стрільці зложили ми раз досмертний обіт (присягу) вірної служби Польщі — і хоча в польських леґіонах силували нас до присяги на вірність цісареви, в вірній службі лише Польщі і для Польщі витривали ми і в сій лише службі тривати будемо, доки нашого життя. Ще одно в життю вимушене приреченне, воротови без хісна, для нас в змісті без значіння, а по нім воля і вільні руки до дальшої служби серед своїх.

Се віднесло успіх. Я вийшов з виданою мені українською перепусткою на улицю. Зміст печатки витисненої на перепустці був ось який: „Український ґенеральний військовий Комісаріят" — по середині, наче на скалі, лев з короною на голові і з високо задертим хвостом. Перепустка промостила мені дорогу до дому. З біттєм серця чімхав я до своїх. Я чув: „до школи Сенкевича!" Небавом знайшовся я знов назад на своїм „постеруику".

Так оповідає польський офіцир про своє звільненне з полону. („Вперед").

РУБЧАКОВА ПОМЕРЛА.

Катерина Рубчакова, відома артистка українських театрів, померла в Зінківцях коло Камянця в другій половині листопада 1919 р. Похорон відбувся 23. падолиста.

ІВАН РУБЧАК ПОМЕР.

Сходять зі сцени один за другим... За Юрчаком, Олійниковою, Петровичем, Майхером, Бенцалевою пійшов недавно Іван Рубчак, що теж в роках ранної молодости станув у-перве на дошках нашої сцени і з тої хвилі служив їй вірно ціле своє життє. Рубчак так зрісся був з українським театром, що був прямо його частю. Серед української публики мав він таку симпатію, якої не мали непорівнано кращі і більше правдиві таланти. Покійник родився 1874 року в Калуші. Шкільна наука не манила молодого, буйного хлопчину. Годинник його студій задержався на пів до другої... ґімназийної кляси. Опісля скінчив дяківську школу, та не скористав з фахового образования... Заманив його мальований світ театральних куліс. Не маючи двайцять років, вступив Рубчак до українського театру тов. „Бесіда" у Львові. І пійшов витоптаною стежкою, якою від довгого ряду літ ідуть всі в нашому театрі. Співав в хорах, грав зразу, що попало. Визначним сценічним талантом не був ніколи, та мав величезний матеріял голосовий, який при відповідній культурі міг його зробити великим співаком. Тямлю час, коли пок. Павліковскі, почувши Рубчака, предложив йому анґажованне і зобовязався дати його вчити. Та Рубчак подумав, подумав — і дав відмовну відповідь. Він був вже тоді любимцем української публики, грав Карася в „Запорожці за Дунаєм", виспівував басові ба й барітонові партії в операх (Жидівка, Фавст, Продана наречена, Madame Butterfly, Carmen, Cavalleria rusticana), то й не хотів випускати жезла з рук і зачинати роботу наново та йти на зустріч невідомій завтрішній днині на чужій сцені. Остався на українській сцені і переживав з нею добрі і злі хвилини. В часі російського наїзду зорґанізував в Тернополи український театр, який істнував аж до приходу Австрійців. Опісля грав у Львові за управи Рубчакової. Захоплений відворотом наших військ зі Львова, опісля несений филею подій опинився в Проскурові, де був членом тамошної дружини. — Там і помер. Українська сцена втратила в ньому щирого робітника, а українська громада свого любимця. — (сч.).

(„Вперед").

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".